

SUVANNON SEUTU

SAKKOLAN, METSÄPIRTIN JA VUOKSELAN PITÄJÄLEHTI

Aseveljet rakensivat uusia koteja Karjalaan jatkosodan aikaan palanneille evakoille. Anna Lamppu Sakkolan Riiskasta ja Anni Pekkanen tarjoilevat saunan edustalla harjakaiskahvit sotilaille ja perheen äijälle. Kuva vuodelta 1942.

NRO 7/2008

MARRASKUU

Rauhanrakentajalle
Nobelin palkinto

Presidentti Martti Ahtisaari on kiitetty Nobelin rauhanpalkinnolla lokakuussa 2008.

Lue hänen karjalaisista juuristaan, sivut 12-13.

SUVANNON SEUTU nro 7/2008:

- * Turkkisen turinat: Parempi myöhään kuin ei milloinkaan, sivu 4
- * Sakkolan porsaat Joulupukin matkassa maailmalla, s. 5
- * Tikansaaren ja Kottilan kyläkirja julkistetaan, s. 6
- * Sakkolan Kirkonkylän kyläkirja tekeillä, kohteena koko koulupiiri, s. 7
- * Mietteitä Röykkylän kirjakirjaprojektista, s. 8
- * Kupariset urakoivat uuden sukukirjan, s. 9
- * Uusi kyläkirja Metsäpirtin Terenttilän koulupiiristä: Suvannon ja Taipaleenjoen kainalossa, s. 10-11
- * Nobelin rauhanpalkinto presidentti Martti Ahtisaarelle, s. 12-13
- * Muistoja Vuoksela-juhlasta 60 vuoden takaa, s. 14
- * Virkin virkkeet: Menneiden sukupolvien muistaminen, s. 15
- * Vuoksen loppuvuoden kuulumiset, s. 16
- * Karjalaista ruokaperinnettä: Pasanttipuuro, s. 16
- * Kuulutko sukuuni?, s. 17
- * Ukkosten sukuseuran kuulumisia, s. 17
- * Metsäpirtin Peltosilla aurinkoiset sukujuhlat, s. 18-19
- * Vaskeloiset juhlivat, s. 20
- * Ortodoksisuus – vanhin kristillinen uskonto, s. 20-21
- * Metsäpirttijärjestöt kokoontuivat Seinäjoella, s. 22
- * Evakon kestäneet tavarat talteen Metsäpirtistä, s. 22
- * Maire Härus mukana Tuntemattomassa potilaassa – Taiteilijaksi eläkkeellä, s. 23
- * Nuori kanteleensoittaja arvostaa karjalaisia juuriaan, s. 24
- * Kiitokset isän aseveljille, s. 25
- * Viskareita koolla koko joukko, s. 26
- * Näin se elämä heittelee ja yhdistää, s. 27
- * Kuolleita, vuosiatäyttäneitä, ylioppilaita, s. 28-30

**Talvikaudella
Sakkola-Museo
on auki vain
ennakkotilauksesta
Kuokkalan
museoraitilla
Lempäälässä.**

Tiedustelut:

Antti Hynnä
0408490048

Hannu Turkinen
040 581 4398

**SEURAAVA LEHTI
ilmestyy ennen joulua.**

**Aineistot toimitukseen
5.12. mennessä, kiitos!**

**Sakkola-Säätiön
60-vuotishistoriikki
Lähes 100 sivua,
värikuvin,
10 euroa kpl.
Tilaa omasi!
p. 040 730 2622**

PAUKUN PALSTA

Yksi on joukosta poissa – Uno Pulakka

Syyskuun alussa lueskelin Aamulehteä ja totesin, että Sakkola-Säätiön perustajajäsen Uno Pulakka oli kuollut 96 vuoden ikäisenä.

Tutustuin Uno Pulakkaan 1980-luvun alussa, kun kokosin Sakkolan kylät tuvasta tupaan 1939 -kirjaa. Uno oli kyseisen kirjatoimikunnan jäsen ja osallistui erittäin aktiivisesti kirjan tekemiseen.

Unolla oli aina erittäin vankat mielipiteet. Hän oli vahva persoona. Hän oli varsin sanavalmis mies eikä hän koskaan epäröinyt tuoda mielipiteitään julkii.

Uno Pulakka oli Suvanto-Säätiön – jonka nimi myöhemmin muutettiin Sakkola-Säätiöksi – valtuuskunnan jäsen säätiön perustamisesta vuodesta 1947 lähtien toimien valtuuskunnan varapuheenjohtajana vuosina 1966-1993. Vuonna 1993 Uno luopui säätiön toiminnasta vedoten heikkoon terveydentilaansa. Tapailin myöhemmin Uno Pulakkaa muutamia kertoja Sakkola-juhlien yhteydessä, jolloin vaihdoimme kuulumisia.

Muistan hyvin, kun Uno sai Karjalan Liiton kultaisen ansiomerkin. Merkin saatuaan Uno sanoi kiitospuheessaan jotain tähän suuntaan: ”Ihmiset aina vähättelevät sitä, kun heille annetaan joku ansiomerkki tai tunnustus. Mitä te nyt minulle tällaista? Mitä minä olen tehnyt sellaista, josta minulle tällainen tunnustus annetaan? En minä ole tällaista ansainnut. Mutta minä sanon, että minä olen tämän ansiomerkin ansainnut.” Ja tässä Uno oli varmasti oikeassa. Hän teki pitkän päivätyön karjalaisuuden ja sakkolalaisuuden eteen.

Minulla oli ilo ja kunnia käydä tervehtimässä Uno Pulakkaa hänen täyttössään 95 vuotta kesällä 2007. Tällöin kotitalossaan yksin asuva päivänsankari oli vielä ikäänsä nähden erittäin vireässä fyysisessä ja henkisessä kun-

nossa. Ajatus luisti loistavasti ja muisti toimi moitteettomasti. Kävelykin kävi varsin reippaasti tosin keppiä apuna käyttäen.

Joskus takavuosina kyselin tapaamistani ruoveteläisiltä, että tuntevatko he Uno Pulakan ja miten tämä jakselee. He vastasivat, että Uno ajelee vielä traktorilla käyden kirkonkylässä asioillaan. Aivan viime vuosina traktorilla ajelu oli loppunut Unon jouduttua traktorinsa kanssa kolariin ja traktorin kärsittyä huomattavia vaurioita.

Unolla oli paljon tietoa entisestä Sakkolasta ja sota-ajoista. Hänen mukaan meni jälleen suuri määrä tietoa ja kulttuuriperinnettä saavuttamattomiin. Toki Uno jätti jälkeensä paljon erilaisia kirjoituksia. Hän oli hyvä kirjoittaja ja puhuja.

– Em mie ymmärrä, miksi ihmise pittää ellää näi vanhaks. Mistää ei ennää tule mittää. Suvanno Seutuuki pitäis vielä kaks juttuu kirjottaa, mutta ei tule mittää” sanoi Uno syntymäpäiväjuhlien sa aikaan.

Hannu J. Pauku

Sakkola Säätiön
valtuuskunnan puheenjohtaja
Harjatie 5, 32210 LOIMAA
GSM 0500-741296
hannu.pauku@punkalaidun.fi

Sipilänmäen Karoset koolla Pernajassa

Kuutisenkymmentä Sakkolan Sipilänmäen Karosten jälkeläistä omaisineen kokoontui kesäkuun alkupuolella serkusten tapaamiseen Pernajan Seurapirtille. Kokouksessa tärkeintä oli sukulaisten tapaaminen, mutta leikille ja laulullekin jäi sijansa. Myös sukkukokous tuli pidetyksi.

Koolla olivat sisarusten Vilhelm Karosen, Aleksanteri Karosen, Adolf Karosen, Hilma Nuoran (o.s. Karonen), ja Viljami Karosen jälkeläiset. Eino Karosen jälkeläisiä ei tällä kertaa ollut paikalla. Joukko on kokoontunut monesti aikaisemmin muutaman vuoden välein, ja osa kokouksista on pidetty Sakkolan Sipilänmäellä.

Sinne mennään taas, kun seuraavan kerran kokoonnutaan.

Pernajassa isäntinä toimivat Maija Hovin (o.s. Karonen) lapset perheineen. Siitä, että kaikki viihtyivät tapaamisessa, pitivät huolen ennen kaikkea Kaija Ravi ja Helvi Hovi. Vieraat toivat tervetulleiksi Pernajaan sisarusparven pojat Heimo Hovi ja Tapani Hovi.

Kaksikko esitteli niin äitinsä perheen, Pernajan kuin Seurapirtinkin, joka on Pernajaan siirtolaisiksi tulneiden karjalaisten rakentama seuratalo. Talossa ovat toimineet martat, maamiesseura ja nuorisoseura.

Iloisten kuulumisten vaihtamisen ja

uusien suvun jäsenten esittelyn lomassa heitettiin karjalaiseen tapaan kyykkää. Raavaimmat miehetittelivät voimiaan hirren syöksyssä.

Rita Reinholm läheisestä Koskenkylästä keitti ”Karosille” maittavan lohikeiton ja kakkukahvit.

Ilonpidon lomassa pidettiin myös sukkukokous. Kokous valitsi Martti V. Karosen johdolla uudeksi puheenjohtajaksi Maire Kanervan. Karosten sihteerinä toimii Ruut Karonen.

Kesäinen tapaaminen aloitettiin ja päätettiin rakkailla karjalaisten lauluilla.

Heimo Hovi

TURKKISEN TURINAT

Parempi myöhään kuin ei milloinkaan

Syyskuun loppupuolella oli Sakkola-Museolla ja lätiissä vieraisilla Bertta Henttonen ja Väinö Meskanen emäntineen. Bertta lahjoitti museollemme Vilakkalan lottien alkuperäisen lottakupin. Meskasen Väinö on siltä pohjalta kehitellyt Sakkolan lottakupin pullalautasineen.

Jos ilmaantuu riittävästi halukkaita tilaajia, säätiö yhdessä Väinön ja Sakkola-Seuran kanssa toteuttanee hankkeen.

Bertan vierailun aikana tuli puheeksi Kuupon Kaarlon ja Sirkan kihlajaistansut Vilakkalassa 1943.

Sotatilan vallitessa ei sellaisia olisi saanut pitää, mutta nuorten veri veti yhteen. Olihan tuohon aikaan kannaksella asemasotavaihe ja melko rauhanomaiset olot. Tantsut pidettiin, vaan Bertta ei päässyt, kun isä oli antanut kalojenperkuu-urakan. Bertta ei onneeseen kerennyt paikalle, kun sotapolii- sit tulivat keskeyttämään karkelot. Tuore morsian ja muut naispuoliset saivat sakot. Heidän varmaan katsottiin villinneen lemmenkaihoisat soturit tanssin pyörteisiin, vaikka asia saattoi olla päinvastoin. Miten lie?

Siitäpä juolahti mieleeni, että nythän asia voidaan korjata. Soitin Sirkalle kysäisten, voisinko pistäytyä säätiön asioissa heillä. Ja matkaan. Ovikelloa rimputettiin ja Bertta asettui ovisuuhun, me muut vähän nurkan taakse. Kassun eli Kaarlon ilme oli ymmyrkäinen, kun avasi oven. Sirkkakin siihen hätään outoa tulijaa katsastamaan. Kohta asia selvisi, naurua piisasi ja muistot virtasivat meidän nuorempienkin kuultavaksi. Hivenen Sirkka torui, kun en kertonut useampia tulevaisiksi.

Mutta taitavaan tapaansa hän loihti kahvipöydän koreaksi. Tulipa Bertan-kin juotua kihlajaishahvit nuorenparin

kunniaksi, vaikkakin vasta 65 vuoden jälkeen ja nyt vielä sakoittakin.

Myös Kasarmilan ja Kiviniemen pohjoisosan sekä Viiksanlahden kyläkirjahankkeen kohdalla voisi todeta otsakkeen pitävän paikkansa. Kasarmilaiset olivat keskuudestaan valinneet Ruissalossa tiimin heidän osuuttaan eteenpäin viemään ja mukana on myös Viiksanlahden asioita tuntevia. Kasarmilaiset ovat tehneet mittavan taltiointityön neljänkymmenen vuoden aikana niin Sakkolan aikaisista muistoista kuin kokontumisistaan. Sinällään jo yhden kirjan tarinat ovat kasassa, mutta Kiviniemen pohjoisosassa oli kiinteässä yhteydessä varuskuntaan ja sen elämään, joten se mahtunee mukaan.

Asioita pohdiskeltiin lättini ja Sakkola-Museon seutuvilla. Kasarmilaisista olivat Uosukaisen Airi ja Saksan Marja paikalla tuoden terveisiä Ruissalon tapaamisesta. Sepän Sirpa edusti kiviniemeläisten jälkipolvea. Hän on Karvisen Sadun kanssa lupautunut ryhmään. He odottelevat muita Kiviniemen pohjoispuolen asioista kiinnostuneita matkaan. Säätiön edustajina olimme Marjo ja minä mukana kertoillen muiden kyläkirjojen vaiheista.

Tikansaaren ja Kottilan kyläkirjahan julkaistaan lauantaina 15.11. Lempäälän Ehtookodossa eli yksi uusi Sakkolan kylistä kertova kirja saadaan taas esiin. Kiitos työryhmälle!

Airi ja Marja tutustuivat lättiin sekä vaimoni Soilin käsitöihin ja hänen jou-

lusatukirjansa käsikirjoitukseen. Joulupukin matkassa maailmalla -kirjan kuvitus muodostuu Soilin ulkomaanmatkojemme pohjalta taiteilemista aplikaatioista. Onpa matkassa Sakkolan rotupor-saistakin kertova osio. Kirjaan on päätoimittajamme Marjo kuvannut käsityöt ja tehnyt taiton. Kirja julkistetaan ensimmäisen adventin aikaan töistä kertovan korttisarjan kera.

Perheemme monivuotinen toive toteutuu nyt ja sitä juhlistaa pihapiiriimme sijoittuva joulupolku.

Polulla voi vierailla sopimuksen mukaan ensimmäisestä adventista loppiaiseen saakka, kunhan varmistaa yhteydenotolla, että olemme kotosalla.

Oli ilo tavata menneellä viikolla Hyn-
nän Antilla Sakkolan kirkonkylän nuorisoseuralaisia. Ensi vuoden Sakkola-juhlien suunnittelu ja toteutus ovat pitkällä. Ohjelmarunko on kasassa, paikat varattu ja talkooväkeä keräillään. Uskon viimekesäisten Tampereen karjala-juhlien jälkeen Pirkkalassa kokoontuvan komean joukon ensi heinäkuussa sakkolalaisuuden ja karjalaisuuden merkeissä saapuvan muistelemaan sekä yhdessä haastamaan ja juhlimaan Pirkkanmaan sydämessä. Ainakin alkutahdit ovat hyvällä mallilla.

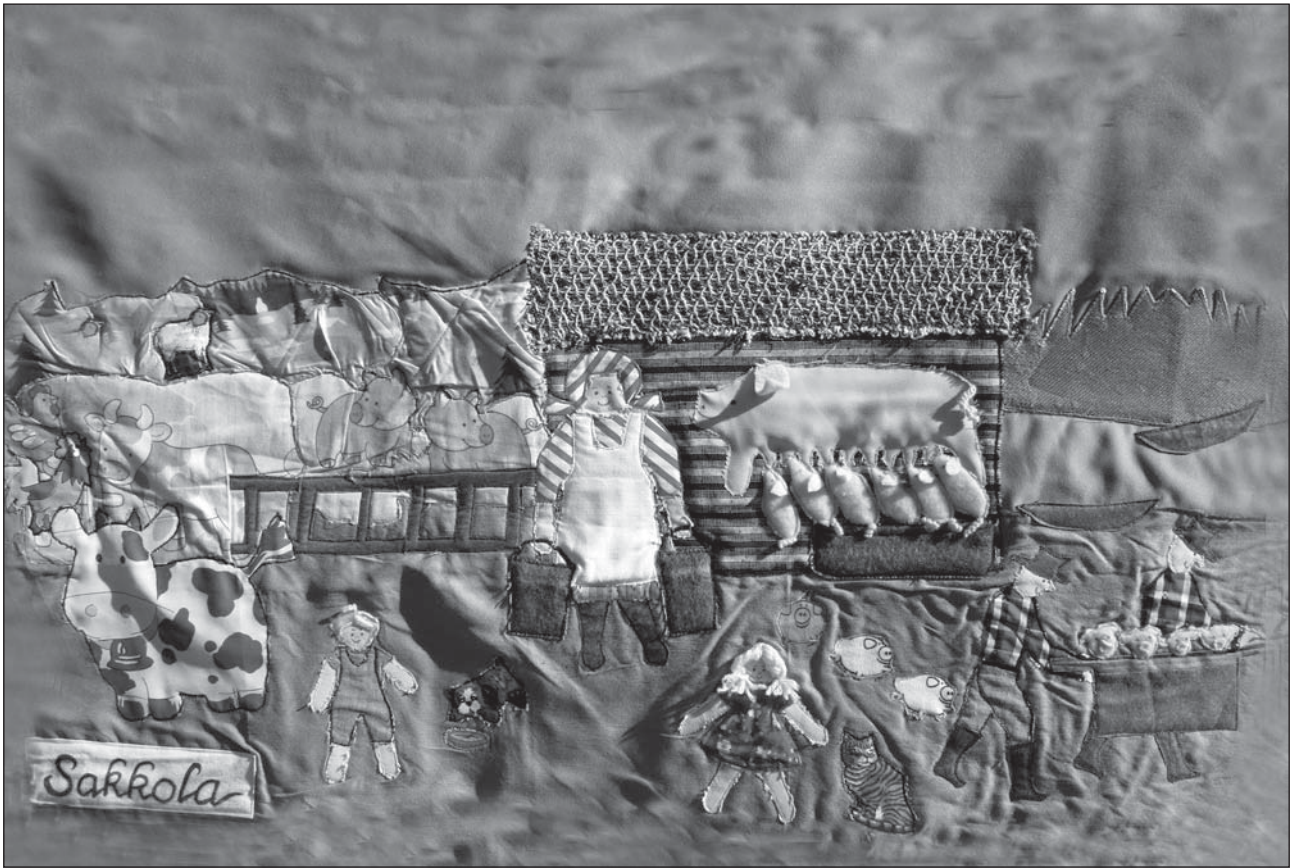
Hyvää syksyn jatkoa kaikille joulua odoteltaessa! Toivottelee

Hannu Viljonoika Turkkinen

PS. Marja ja Airi, Turkkisen lätiissä on porsaita tällä hetkellä noin 1400.

Sirpa Seppä (vas.), Airi Uosukainen, Marja Saksa ja Hannu Turkkinen tutkailivat, miten paljon tietoa on jo kerättyä Kasarmilasta.

Sakkolan porsaas mukana uudessa Joulupukin matkassa maailmalla -kirjassa

Vuoden 2008 joulunaikaan ilmestyy uusi kirja, aikuisia ja lapsia viihdyttävä teos ”Joulupukin matkassa maailmalla”. Asialla on karjalaisjuurinen Soili Turkkinen, omaasukua Kaukovalta, Imatran maisemista. Sakkolaisuuteen hän vihkiytynyt puolisonsa, Haparaisista kotoisin olevan Hannu Turkkisen kautta.

Opettajana elämäntyönsä tehnyt Soili on luova käsitöiden harrastaja. Hän on tehnyt kymmenittäin aplikaatioita, seinätekstiilejä, joiden aiheena on joulun satu, joulupukin seikkailut eri puolilla maailmaa ja joulun kristillinen sanoma.

Yksi taidetekstiilien innoittajista on Sakkolan porsasperinne, joten Sakkolan pitäjä possuineen pääsee hyvin näkyville valtakunnallisessa levytyksessä olevassa kirjassa.

Kuuden lastenlapsen mummo, eläk-

keellä oleva opettaja Soili sanoo kovasti rakastavansa satuja. Joulupukki -kirjaan hän on antanut mielikuvituksensa – ja joulupukin – laukata pariskunnan tekemien maailmanmatkojen mukana. Käytyä on 34 eri maata.

Eri maiden joulunviettotapojen kirjassa lisäksi esille pääsevät maiden tunnetuimmat matkailukohteet.

Kirjaa värittävät kymmenet kuvat ja niistä tilkuiksi leikatut yksityiskohdat. 128-sivuisen teoksen valokuvat, ulkoasu ja taitto ovat Suvannon Seudun päätoimittaja Marjo Ristilä-Toikan käsialaa. Kirjan on kustantanut T:mi Turkkisen Tarinatuivat, ja painanut Koski-Print Oy Valkeakoskelta.

Joulunaika viehättää Lempäälässä asuvaa Turkkisten pariskuntaa monella tapaa. Peruskoulun opettajina työs-

kennelleet Soili ja Hannu Turkkinen hyödynsivät koulun kuusijuhlien valmistamisen oivallisena taidekasvatuksen muotona – saivathan lapset laulaa, leikkiä, näytellä ja askarrella vuoden suurta juhlaa valmistaessaan.

Eläkkeellä ollessaankin Soili ja Hannu ovat antaneet joulun taian säilyä elämässään. He rakentavat adventin alkajaisiksi pihapiiriinsä oman joulumaan, joka kertoo niin joulun satua kuin sen harrasta kristillistä sanomaa.

Joulupolulle vaeltamaan saavat ennakkovarauksesta saapua myös ystävät ja tutut, päiväkotilapsista aikuisiin virittäytymään joulun tunnelmaan. Vastassa ovat seimet, tonttulut, joulupukit, pakkasukot, lumikuningattaret, lucci, keijukaiset ja kaarnamuorit tunnelmallisessa ympäristössä.

Tikansaaren ja Kottilan kyläkirja julkistetaan 15. marraskuuta

Tikansaaren evakkoja lähdössä Kylmäkoskelta takaisin kotiin Karjalaan vuonna 1942. Kuvassa Jalmari Leinosen perhettä sekä evakkotalon isäntäväkeä.

Tikansaaren ja Kottilan kylistä kertova kirja julkistetaan Lempäälässä 15. marraskuuta. Kirja jatkaa Sakkola-Säätiön julkaisemien kyläkirjojen sarjaa.

Kirjaan on koottu tarinaa ja muistikuvia kahdesta pienestä sakkolaiskylästä, jossa kummassakin oli vain kymmenkunta taloutta. Talonväkien esittelyn lisäksi kerrotaan sota- ja evakkoajoista sekä asettumisesta uusille asuinsijoille, etupäässä Tampereen seudulle.

Kirjan toimituskunnan ovat muodostaneet Seppo Suikkanen, Helvi Leinonen, Seija Henttinen o.s. Sulervo ja Ritva Kekkonen. Toimittamisessa on avustanut ja kirjan taittanut toimittaja Marjo Ristilä-Toikka.

Tikansaari ja Kottila -kyläkirja on 192-sivuinen teos. Kirjassa on myös karttoja ja kuvia menneiltä vuosikymmeniltä. Kirjan päättää nelivärinen osio, joka kertoo kotiseutumatkoiista ja kylien maisemista 2000-luvulla.

Työryhmä kiittää kaikkia kirjan valmisteluun osallistuneita henkilöitä ja tahoja arvokkaasta, entisten kotikylien historian ja muistojen tallentamisesta.

Tikansaaren ja Kottilan kyläkirja julkistetaan

lauantaina 15.11.2008 Lempäälän Ehtookodossa,
kahvitarjoilu alkaen klo 14.30, kaikki tervetuloa!
Paikalla mahdollisuus ostaa painotuore kyläkirja.

Tikansaari Seura

Sakkola-Säätiö

Sakkolan Kirkonkylän kyläkirja tekeillä – kohteena koko koulupiiri

Sakkolan Kirkonkylän kyläkirja hanketta toteuttamaan valittu työryhmä: Antti Hynnä, Maire Kanervisto, Antti Koiranen ja Matti Naskali ovat suorittaneet keruutehtävää runsaan vuoden.

Tekstimateriaalia ja kuvia on kertynyt jo runsaasti, kiitos monien sakkolalaisten, jotka ovat auliisti antautuneet yhteistyöhön ja luovuttaneet jo aikaisemmin kirjoittamiaan kertomuksia, tarinoita, runoja ym. käyttöömme. Monet kyläläiset ovat varta vasten tarttuneet kynään ja kirjoittaneet nyt omia kokemuksiaan tai omilta vanhemmiltaan kuulemia sekä tuttavien haastatteluihin perustuvia kuvauksia Sakkolasta ja sakkolalaisuudesta vuosien saatossa.

Muut tietolähteemme ovat: Sakkolan Historia II, Sakkolan kylät tuvasta tupaan, sukukirjat ja kotiseutulehtemme Suvannon Seudun vuosikerrat.

Vetoamme Teihin hyvät kirkonkyläläiset, että vielä yhä useampi Teistä liittyisi avustajakaartiimme ja lähettäisi materiaalia työstettäväksemme. Kaikki materiaali; tekstit ja kuvat, jotka ensisijaisesti kohdistuvat Kirkonkylään (Karkola, Luprikkala ja Sipilänmäki) ovat meille tervetulleita.

Matti Naskali, Antti Koiranen, Maire Kanervisto ja Antti Hynnä odottavat yhteydenottoja kaikilta koulupiirikirjan teosta kiinnostuneilta.

Kyläkirja julkaistaan Sakkolan Pitäjän juhlassa Pirkkalassa ensi kesänä. Julkaisupaikkana Pirkkala sopii tarkoitukseen erittäin hyvin, koska juuri kirkonkyläläisiä on sijoittunut Pirkkalaan runsaasti.

Tavoitteemme on jättää jälkipolville perinnöksi kyläkirja, joka monipuolisesti käsittelee Kirkonkylän kaunista luontoa, asukkaita ja heidän elämänmeno-

aan arjessa ja juhlassa, kunnalliselämää, seurakunnan toimintaa, ammatteja ja elinkeinoelämää koko laajuudessaan, runsasta yhdistystoimintaa sekä kirkonkyläläisten elämäkertomuksia ja henkilökuvia, ym. ym.

Odotamme Sinun yhteydenottoasi, olemme valmiit yhteistyöhön!

Työryhmän puolesta

Matti Naskali

Kyläkirja on hyvä lahjavihje! Tilaa oma teos Sakkolan kyläkirja-sarjasta:

VILAKKALA, Vilakkalan, Volossulan ja Kaarjanjoen koulupiiri, 30 euroa kpl + postituskulut.

MUISTOJEN LAPINLAHTI, 30 euroa kpl + postituskulut.

PETÄJÄRVI, Petäjärven ja Ryhmän koulupiiri, 30 euroa kpl + postituskulut.

RÖYKKYLÄ, hinta 35 euroa + postituskulut

SUVANNON HELMI, Haparainen, Kelja ja Purpua, hinta 35 euroa kpl + postituskulut

TIKANSAARI ja KOTTILA, hinta 30 euroa + postituskulut

Tilauksia vastaanottavat:

Marjo Ristilä-Toikka

p. 040 730 2622

marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Aila Alanen p. 375 2852

tai 040 - 707 6164

aila.alanen@lempaala.fi

Anneli Kuisma

Lempäälä

p. 03- 3748 410

Mietteitä Röykkylän kyläkirjaprojektista

Olin lukenut Suvannon Seudusta, että mm. Röykkylästä aletaan tehdä kyläkirjaa. Ensimmäisenä tulivat mieleeni lapsuuden sukulaisvierailut ja niitä juttuja, tarinoita, nimiä, joita olin kuullut. Ja sitten ajattelin, että voi kuinka monta Huuskan suvun serkuksista onkaan aivan viime vuosina kuollut. Miksi ei herätty ajatukseen esimerkiksi kymmenen vuotta sitten? Mutta hyvä kun edes nyt, kun tietoa on vielä kerättävissä.

Pikkuserkkuni Heikki Karjalainen kysyi jo keväällä 2007, tulenko mukaan projektiin; tiesi minun olevan ”sukuhullu” ja jääneen juuri eläkkeelle, että aikaa on. Syksyllä hän uusi kysymyksensä. Ja sitten vuoden 2008 alussa liikahti. Siitä se alkoi.

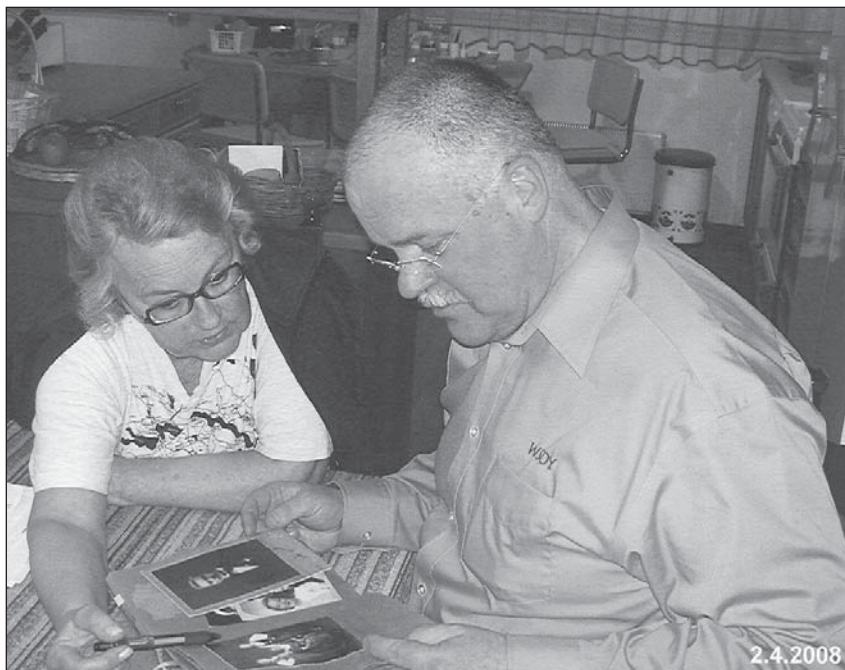
Oma yhteyteni Röykkylään on äitini Aili Huuska. Hän oli syntynyt siellä v. 1919. Olen tehnyt Huuskien seurassa neljä matkaa niihin maisemiin. Sieltä on löytynyt äidin kotitalon (Sakkola talosta taloon, Röykkylä talo nro 9) kivijalka, katkennut lehtikuusi, mustaherukkapensaat ja astioiden sirpaleita. Matkoilla mukana on ollut äidin ja omia serkkuja, pikkuserkkuja, veljeni vaimoineen ja tyttäreni miehineen.

Ei Heikin tarvinnut yllyttää minua kirjaprojektiin mukaan: Olin heti valmis niin kuin partiohenkisen tuleekin. Ja on se karjalaisuudestakin perittyä: Talkoohenkisyys on minussa yhtä lujassa kuin röykkyläläisissäkin.

Sitten alkoi Mauno Karjalaiselta tulla postia. Ensin 27 tekstiä, sitten 11 jne. Puhelin pärisi suuntaan ja toiseen – ja useasti.

Aluksi oli vaikeaa lukea niitä opettaja-asenteella kriittisesti, kun jutut veivät mennessään; mielenkiintoisia tarinoita, tapahtumia ja nimiä. Tutulta tuntui – näitähän olin lapsuudessa kuunnellut. Niin oli kuin ”kotiini olisin tullut”.

Ja sitten vakuksi 2008 tulivat koko tekstinivaska ja 330 kuvan cd-levy. Helte ulkona ei houkutellut, kun tiesin, että on viikko aikaa; Heikki ja Mauno Karja-

Heikki Karjalainen ja Saida Lamminmäki valitsemassa valokuvia Röykkyläkirjaan.

lainen saattoivat materiaalin seuraavana viikonloppuna taittokuntoon. Juhannuksena Merenkurkun saaristossa tein vielä kerran materiaalin oikolukua.

Lukijoita eli tekstimateriaalin tarkastajia oli toki muitakin kuin minä. Tässä kuitenkin ajatuksia siitä, miltä tuntui olla mukana Röykkylän kyläkirjan talkoissa. Vähättelemättä lainkaan koko kirjatoimikunnan työtä haluan painottaa Karjalaisen Heikin ja Maunon panosta Röykkylän kyläkirjan syntymisessä ja hyvää yhteistyötämme.

Maunolle lähetettiin tekstit ja kuvat. Sitten hän siirsi materiaalin tietokoneelle. Minkähänlaisessa järjestyksessä hän sai työpöytänsä pysymään?

Heikki toimi koko projektin koordinaattorina, vastuunkantajana ja saattoi kirjan lopullisesti taittokuntoon.

Kiitos kylänväelle ja nuoremmille sukupolville yhteistyöstä ja talkoohenkisydestä! Ilman teitä ei tätä kirjaa olisi syntynyt. Ja kiitos, että sain olla mukana.

Saida Lamminmäki

Röykkylän kyläkirjaa voi tilata

Sakkola-Säätiön toimihenkilöiltä sekä
Pentti Karppaselta Orivedeltä puh. 0400 636 775,
Pekka Karppaselta Punkalaitumelta puh. 050 550 9884
Pääkaupunkiseudulla Heikki Karjalaiselta ja
Teuvo Kupariselta puh. 0400 612 347
ja Ari Palomäeltä Hämeenlinnasta.
Kirjan hinta on 35 euroa plus postituskulut.

Kupariset urakoivat uuden sukukirjan

Sukutauluja lähes tuhat ja henkilöniimiä viitisentuhatta: Kuparisten Sukuseura ry:n julkaisema uusi teos kokoaa kansiin Kuparisia Karjalankannakselta monen pitäjän alueelta.

– Pitäähän sitä eläkeläisellä jotain tekemistä olla, myhäili painotuoreen sukukirjan toimittaja Teuvo I. Kuparinen teoksen julkistamistilaisuudessa Hämeenlinnassa 14. syyskuuta.

Takana on iso urakka, joka on vaatinut paljon arkistotyöskentelyä ynnä muuta ahkerointia aineiston kokoamisessa. Kirjan toimituskuntaan kuuluvat lisäksi sukuseuran puheenjohtaja Ossi Kuparinen Akaan Toijalasta sekä Liisa Kajander Turengista ja Anja Keinänen Espoosta.

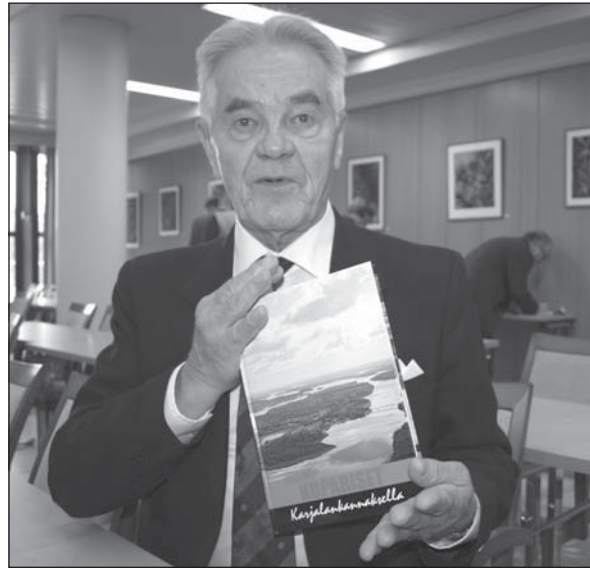
Kupariset Karjalankannaksella -kirja jatkaa jo kahta ennen julkaistua sukuteosta, Kupariset Suvannon ympärillä ja Kuparsaaren Kupariset. Kuparsaarelaiten kirjan takana on Rauli Tammele. Suvannon ympäristön Kuparisista teoksen koostivat *Toivo Kuparinen* ja *Teuvo I. Kuparinen*.

Uusin kirja on yli 400-sivuinen opus, joka perhekohtaisten tietojen lisäksi tarjoaa mukaansatempaavia tarinoita menneiltä vuosikymmeniltä.

Kolmas sukukirja käsittelee Kuparisten vaiheita sanoin ja kuvin Vuoksenrannasta, Sintolasta, Portinhoikasta sekä pitää sisällään myös Kuparisten sukutaulut Vuoksenrannasta, Antreasta, Muolaasta, Heinjoelta, Viipurista ja Viipurin maalaiskunnasta – ja tämän lisäksi myös Kivennavalta, Uusikirkolta, Kurkijoelta, Seiskarista ja Pietarista.

– Karjalan kannaksella asuneen suvun alkukoti on todennäköisesti Antrean Kuparsaassa. Ainakin sieltä sukua on historian kirjoissa tavattu eniten, ja josta suvun leviäminen kannakselle on ilmeisesti tapahtunut, toteaa *Teuvo I. Kuparinen*.

– Joku esi-isistä on lähtenyt etsimään uusia elinmahdollisuuksia uusille asuinsijoille ja jäänyt sinne laajentamaan nimenkantajien mukaista sukua. Tosin on todettava, että tyttäret ovat usein herkemmin lähteneet liikkeelle, mutta heidän kauttaan ei nimen kantaminen ai-

Kupariset Karjalankannaksella kirjan toimittaja Teuvo Kuparinen saa huokaista ison urakan päätteeksi: kansiin saatiin sukutauluja koottuna tuhat, henkilöniimiä viitisentuhatta.

kaisemman käytännön mukaan jatkunut, muistuttaa kirjan toimittaja.

Todettakoon, että eräässä vaiheessa 1800-luvulla käytettiin naisten sukunimen loppuosana liitettä -tar. Kuparittaria kirjassa esiintyykin kymmenkunta.

Työn ja toimeentulon perässä oli kuljettava. Teuvo Kuparinen toteaa, että esimerkiksi Viipurin lähipitäjiin sijoittuneen varmaankin saivat toimeentulonsa ainakin välillisesti kaupungin kehityksestä.

– Itse kaupungissa sen suppeuden takia asui hyvin vähän Kuparisia vielä 1800-luvulla. Viipurissa asui mm. pikaajuri, palovartija ja suutari, joiden toimenkuva edellytti lähiasumista.

Kupariset Karjalankannaksella valottaa ihmisten elämänmenoa sekä ilon että surun sanakääntein. Kirjaa luotaa niin vuoden 1944 rippilasten tunteja Ihanatalassa – kuin vastaavasti huumoroi sillä, millaiset olivat ”sota-ajan silikot”. Evakkotaipaleiden muistoja on tarjolla, sanoo kuvauksia sotatantereilta ja lapsuuden lämpimistä muistoista. Kirjaa ryydittävät valokuvat ja kartat.

Kuparisten Sukuseuran tarkoitus on luoda yhteishenkeä tutustuttamalla jälkipolvet suvun menneisyyteen ja luomalla edellytyksiä suvun jäsenten tapaamisille. Sukukokouksia on joka kolmas vuosi, seuraava vuonna 2011. Sukukokousten väli vuosina tehdään ret-

kiä suvun juurille.

– Kuparisten sukuseuran tarkoituksena on koota yhteen Suomessa tai ulkomailla asuvia, isän tai äidin puolelta tai avioliiton kautta sukuun kuuluvia henkilöitä. Meitä on nyt tiedossa yli 6 000 – nuoria ja vanhoja ja siltä väliltä, sekä elossa olevia että ennen eläneitä, summaa puheenjohtaja Ossi Kuparinen.

– Karjalaisten itsetunnon kannalta tärkeää rakennuspuuta on kaikenlainen karjalaisuutta koskeva tieto. Siksi on tärkeää kirjoittaa Karjalasta; kirjoittaa edelleenkin pitäjä-, kylä-, koulupiiri- ja sukukirjoja, julkaista muisteluksia, dokumentteja ja tallentaa Karjalaa sanoin ja kuvin tuleville sukupolville.

– Jokainen sukupolvi ja ikäluokka löytää Karjalansa uudelleen. Karjalainen kulttuuri ja identiteetti eivät ole aikaan ja paikkaan sidottuja. Karjalainen tapakulttuuri ja mieli elävät siellä, missä karjalaiset ovat.

– Tästä kumpuaa sukuseurankin suuri tehtävä, missio tulevaisuuteen. Tietoisuus karjalaisuudesta halutaan ja voidaan siirtää sukupolvelta toiselle. Vaikka karjalaisen tradition määrä arjen elämässä kenties vähenee, karjalaisen yhteisöllisyyden merkitys kasvaa. Haasteita riittää nyt ja tulevaisuudessa.

Marjo Ristilä-Toikka

Ossi Kuparinen jatkaa Kuparisten johdossa

Kuparisten Sukuseura ry:n hallituksen puheenjohtajana valittiin jatamaan Ossi Kuparinen Akaasta ja varapuheenjohtajaksi Teuvo I. Kuparinen Espoosta, hallituksen muiksi jäseniksi Liisa Kajander Janakkalasta, Eija Kuparinen Punkalaitumelta, Reijo Kuparinen Lopelta, Kimmo Suonsyrjä Tampereelta ja Anja Keinänen Espoosta, Anja toimii samalla sihteerinä. Rahastonhoitajaksi hallitus kutsui Leena Aution Es-

poosta.

Tilintarkastajia ovat Martti Kuuppo ja Ritva Tolvanen Valkeakoskelta, varalla Pirjo Sihvo Littoisista ja Liisa Ståhle Turusta. Matkatoimikunnan muodostavat Marja Klefström Lohjalta, Maija Kuparinen Klaukkalasta ja Erkki Kokko Helsingistä.

Sukuseuran liittymisen jäsenmaksu on 10 euroa, vuosimaksu samoin 10 euroa.

Sukuseuran hallitukseen kuuluvat Kimmo Suonsyrjä (vas.), Liisa Kajander, Eija Kuparinen, Reijo Kuparinen, Anja Keinänen, Ossi Kuparinen ja Teuvo I. Kuparinen.

Sakkola-juhlien talkooväelle kiitos

Viime numerossa kerrottiin onnistuneista Sakkola-juhlista Espoossa. Kuva-koosteesta jäi pois ponteva talkoolaisten joukko, joka tässä poseeraa.

Uusi kyläkirja: Suvannon ja Taipaleenjoen kainalossa

Suomen kaakkoisimman pitäjän, Metsäpirtin, pohjoisosassa sijaitsee Vuoksen vesistön laskujoki, Taipaleenjoki. Taipaleenjoen ja sen yläpuolisen järven Suvannon kainalossa sijaitsee Terenttilän koulupiiri. Koulupiiri muodostui Kirvesmäen, Läämäen, Koukunniemen, Terenttilän, Virstakiven, Taipaleen ja Neusaaren kylistä.

Viimemainittua kylää lukuun ottamatta muut kylät sijaitsivat Taipaleenjoen pohjoispuolella. Tämä kyläkirja ei tarkemmin käsittele Taipaleen ja Neusaaren kyliä.

Terenttilän koulupiirin historiaa on dokumentoitujen esinelöytöjen lisäksi valotettu laajasti jo Vatjalaisen viidenneksen verokirjassa vuodelta 1500. Käkisalmen kaupungin ohella verokirjassa mainitaan viidenneksen alueella toinenkin kaupungin tapaan asuttu paikka Suvannon Taipale. Taipaleessa oli tuolloin 55 verotettua taloa, joissa asui 67 täysikasvuista veroa maksavaa miestä (kauppiaita ja kalastajia).

Koko asukasluku, naiset ja lapset mukaan luettuna, kohosi tuolloin jo runsaaseen 400 henkeen. Kun ennen alueen pakkoluovutusta asukasluku oli noin 1 000 henkeä, voidaan todeta seudun olleen jo 500 vuotta sitten erittäin merkittävä asuin- ja kauppapaikka.

Ruotsin vallan aikana 1600-luvulla Taipaleelle myönnettiin tapulikaupungin oikeudet ja 1700-luvulla rakennettiin alueelle Linnakankaalle maalinnotus, joka jossakin muodossa on ollut olemassa jo edellisinä vuosisatoina.

Terenttilässä Taipaleenjoen suulla jatkui vilkas laivaliikenne tavarakuljetuksen Laatokalta Pietariin aina vapaussotaan asti, jolloin rajat sulkeutuivat.

Vuoksen vesistö purkautui ennen vuotta 1818 Käkisalmen kohdalla Laatokkaan. Suvantojärvi laski vetensä

tuolloin Kiviniemen kannaksen poikki Vuokseen ja sen erotti Laatokasta Taipaleen kylän kohdalla oleva noin 300 metriä leveä hiekkasärkkä.

Suvannon vesi oli lähes 10 metriä Laatokkaa korkeammalla. Keväällä 1818 Suvannon vesi oli niin korkealla, että se haittasi normaalia enemmän rantaviljelyksiä. Talonpojat päättivät alentaa vedenkorkeutta kaivamalla ojan vesistöjä erottavaan hiekkasärkkään. Suvannon vesi alkoi tällöin syövyttää suurella voimalla hiekkakannasta niin, että järven vedenpinta laski nopeasti noin seitsemän metriä vieden mukanaan maita, puita ja rakennuksia Laatokkaan. Näin syntyi ”yhdessä yössä” peninkulman pituinen Taipaleenjoki.

Suvantojärven laskun myötä sen yhteys Vuokseen katkesi, kunnes vuonna 1857 valtion toimesta Kiviniemen kannaksella tehtyjen kanavatoiden seurauksena Vuoksen vesistön uudeksi lasku-uomaksi muodostui Suvantojärvi ja Taipaleenjoki.

Mainittujen vesistöjärjestelyjen seurauksena syntyi Suvannon ja Vuoksen rantamaille eräiden arvioiden mukaan uutta niittyä ja peltoa yli 20 000 hehtaaria.

Sakari Topelius on Maamme kirjassa luvussa ”Luonnonmullistus Karjalassa” elävästi kuvannut Taipaleenjoen syntymästä keuhkalla 1818.

Talvisodan 1939-40 eräät ankarimmat taistelut käytiin tämän kyläkirjan kylissä.

Suvannon ja Taipaleenjoen tienoot muodostuivat erääksi pääsotänäyttämöksi koko sodan ajaksi eli 30.11.1939 - 13.3.1940. Kymmenestä eniten kaatuneina menettäneistä rykmenteistä taisteli Taipaleen lohkokolla neljä rykmenttiä. Runoilija **Yrjö Jylhä** taisteli koko sodan ajan komppanian päällikkönä Kirvesmäessä ja loi näistä taisteluista kuuluisan ”Kiirastuli” runoteoksen.

Jatkosodan (1941 - 44) aikana muutti takaisinvalittuihin kyliin osa asukkaista ja aloitti taas kotikunnailla uuden elämän rakentamisen. Talvisodan ankarat taistelut olivat myllertäneet kylien maimemia niin, että uudisrakentaminen ja viljely olivat monin paikoin mahdotonta. Myös uuden ”Mannerheimlinjan”

SUVANNON JA TAIPALEENJOEN

KAINALOSSA

Kyläkuvauksia Kirvesmäen, Läämän, Koukunniemen, Terenttilän ja Virstakiven kylistä asukkaineen ajalta ennen Talvisotaa v.1939

rakentaminen Suvannon rannalta Kirvesmäeltä Taipaleeseen esti monin paikoin jälleenrakentamista.

Vihollisen suurhyökkäys kesäkuussa 1944 aiheutti evakkoon lähdön uudelleen myös Suvannon ja Taipaleenjoen kainalon kylistä. Ensimmäinen vierailu kotimaisemiin tapahtui vasta 1959, jolloin ryhmä kylien asukkaita pääsi käymään kotikylän rannoilla.

Kommunismien alkaessa luhistua 1980/90 lukujen taitteessa syntyi taas mahdollisuus tehdä retkiä menetetyin kotiseudun maisemiin. Terenttilän koulupiiriläiset tekivätkin ensimmäisen käynnin muisto- ja tapahtumarikkaille maisemille kesäkuussa 1987.

Tämän käynnin jälkeen perustettiin kotiseudun ja siihen elimellisesti liittyvän Talvisodan Taipaleen muistojen vaalimiseen ja tietojen keräämiseen Kirvesmäki Kerho ry. Kerhon ponnistelujen tuloksena on saatu kerätyksi aineistoa niin, että on voitu julkaista tämä kyläkirja.

Kirjassa on valotettu alueen historiaa, asutusta ja asukkaita, koulunkäyntiä ja urheilua sekä talvi- ja jatkosotaa näiden kylien alueella. Kappaleita on elävöitetty runsaalla kuvituksella sekä sotia edeltävältä ajalta että viime vuosilta.

Varsinaisten kylien osalta on ennen talo- ja asukaskuvauksia kuvailtu kylä tekstein ja kuvin. Talot asukkaineen

on kuvailtu numerojärjestyksessä, joka noudattaa alueelta **Toivo Laulajaisen** laatiman pienoismallin numerointia. Tietoja menetetyistä tiloista on kerätty saatavissa olleista maanhankintalain mukaisista korvaushakemuksista.

Asukastiedot käsittävät pääasiassa tilannetta ennen sotia täydennettynä eräin osin sotien jälkeisillä asukastiedoilla. Kuvat talokohtaisten tietojen yhteydessä on kerätty asukkailta ja eräistä muista lähteistä. Henkilötiedot on pääosin koottu Metsäpirtin pitäjän kirkonkirjoista, joita on täydennetty asukkailta saaduilla tiedoilla.

Talokuvauksia asukkaineen on Kirvesmäen ja Läämän kylistä yhteensä 35, Koukunniemestä 28 taloa, Terenttilästä 25 taloa ja Virstakiveltä kuusi taloa.

Kirjan alussa on luettelo kirjoista, jotka liittyvät Talvisodan taisteluihin, alueen linnoittamisiin ja linnakkeisiin sekä kylien ja niiden asukkaiden elämään samoin kuin historiaan liittyen Metsäpirtin pitäjään. Kotiseutua käsitteleviä tai sivuavia teoksia on tämän kyläkirjan lisäksi yhteensä 35 kappaletta.

Tämän kyläkirjan esittelyn voi päätää runoilija Yrjö Jylhän ”Kiirastuliteoksen” viimeisen runon ”Hyvästi Kirvesmäki2 seuraaviin säkeistöihin:

*Näen oikealla Suvannon jään,
aron poikien kattamat aavat;
ja kun itään katson Terenttilään,
kuin painajaisunessa haudat nään,
taas vihloivat vanhat haavat.
Käsi rohkea, sille tilini teen
puu murtunut tuskani näki.
Hyvästi, tienoot Taipaleen,
tuhot kärsineen ja ne kestäneen-
hyvästi, Kirvesmäki!*

Tietojen kasaaja ja teoksen kyhääjä

Aulis Ukkonen

Kyläkirjaa on saatavissa
Aulis Ukkoselta,
puh. 0400 522 854 ja
Sylvi Ukkoselta,
puh. (02) 430 8019.

Nobelin rauhanpalkinto presidentti Martti Ahtisaarelle

Presidentti Martti Ahtisaari on saanut runsaasti julkisuutta toimissaan eri tehtävissä vuosikymmenten ja erityisesti viime vuosien aikana. Eri puolilla maailmaa on hänen neuvottelutaitojaan tarvittu rauhanomaisen ratkaisun saamiseksi kiistoissa olleiden osapuolten välille. Eri tietolähteisiin tutustumalla avautuu Martti Ahtisaaren tähänastisen elämäntyön monet tehtävät ja työt jatkuvat.

Perjantaina 10.10.2008 julkisuuteen tuli tieto, että presidentti Martti Ahtisaarelle on myönnetty Nobelin rauhanpalkinto, joka luovutetaan hänelle 10. päivänä joulukuuta 2008 Oslissa. Norjan Nobel-komitea palkitsee Martti Ahtisaaren pitkän työuran konfliktien välittäjänä ja rauhanhierojana. Ahtisaaren rauhantyö yli 30 vuoden aikana on komitean mielestä lisännyt ”kansakuntien välistä veljeyttä” täysin Alfred Nobelin hengessä.

Muita huomionosoituksia tänä vuonna

Presidentti Ahtisaari vastaanotti 2.10.2008 YK:n kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö UNESCO:n myöntämän Félix Houphouët-Boigny UNESCO:n rauhanpalkinnon. Palkinto myönnettiin presidentti Ahtisaarelle hänen elämäntyöstään maailmanrauhan hyväksi.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kunniamerkin, **Pyhän Henrikin ristin** luovutti arkkipiispa Jukka Paarma 23.4.2008 Martti Ahtisaarelle. Perusteluna oli, että hän on edistänyt kirkon ja yhteiskunnan läheistä vuoropuhelua ja myönteisellä tavalla korostanut kirkon merkitystä yhteiskunnan rakentajana.

Hollantilainen Geuzen-säätiö on myöntänyt hänelle myös 13.3.2008 arvostetun Geutzen-mitalin hänen työstään kansainvälisten kriisien selvittäjänä.

Elämänvaiheet

Martti Oiva Kalevi Ahtisaari syntyi 23.6.1937 Viipurissa. Hänen isänsä oli Oiva Alvar Ahtisaari (otti Suomen kansalaisuuden 1929 ja muutti sukunimensä Adolfsen 1935 Ahtisaareksi), joka teki pitkän päivätyöni armeijan palveluksessa Sukujuuret ovat Etelä-Norjassa.

Oiva Ahtisaari meni naimisiin Vuokselan Kuninkaanrististä lähtöisin olevan Juho ja Helena Karosen (o. s. Käppi) tyttären Tyyne Karosen kanssa, jonka esivanhempien suvut Karonen ja Käppi esiintyvät Karjalankannaksen eri maakirjoissa jo 1500-luvun puolivälistä lukien. Sakkolan maakirjoissa Karosten nimi mainitaan ensimmäisen kerran vuoden 1638 Kuninkaanristin kylän verovelvollisena.

Martti Ahtisaaren lapsuuskoti oli Viipurissa, josta perhe muutti sodan ja loista Kuopioon. Siellä Martti Ahtisaari vietti lapsuus- ja kouluajat käyden keskikoulun Kuopion Lyseossa. Perhe muutti sieltä vuonna 1952 Ouluun, jossa hän jatkoi Oulun Lyseon lukiossa valmistuen ylioppilaaksi vuonna 1956.

Jatko-opinnot seurasivat Oulun opettajakorkeakoulussa ja kansakoulunopettajaksi hän valmistui 1959. Toimituaan aluksi opettajan tehtävissä hän aika pian hakeutui erilaisiin kehitysyhteistyötehtäviin toimien niin kotimaassa kuin ulkomailla edeten vuosi vuodelta yhä vaativampiin tehtäviin.

Martti Ahtisaari solmi 1968 avioliiton Eeva Hyvärisen kanssa ja perheeseen syntyi 1969 poika nimeltään Marko.

Yhteiskunnalliset vastuulliset kehityshankkeet seurasivat toisiaan painotuen erilaisiin kansainvälisiin vaativiin erillistehtäviin.

Eläkkeelle hän ei vielä aio siirtyä vaan työt jatkuvat edelleen.

Presidentti Martti Ahtisaari on itse todennut rauhanpalkinnon julkistami-

Nobelin rauhanpalkinnon saaja Martti Ahtisaari. Kuva: Taisto Virkki.

sen tiedotustilaisuutensa yhteydessä, että Nobel on suurinta, mitä hänen asemassaan oleva ihminen voi toivoa. On hienoa päästä samaan kategoriaan kuin ihailemani ihmiset, jona erityisesti pidän Nelson Mandelaa.

Vuokselamuistoja

Vuokselaa Kuvina -teos valmistui vuonna 1993 ja siinä on Martti Ahtisaaren haastattelu aiheena ”Varttuneena ihminen kaipaa juurilleen”. Haastattelun suoritti kirjan toimittajan työn tehnyt Väinö Ryyppö. Seuraavassa otteita Vuokselamuistoista Martti Ahtisaaren kertomana.

”Minulla on monia lämpimiä muistoja äitini lähisuvusta Karosista. Yhteisenä piirteenä heillä oli, että he olivat aktiivisia, erilaisia asioita seuraavia ihmisiä. Tämä kävi ilmi erityisesti äitini kohdalla selvästi. Ehkä se johtui osittain siitä, että hän ei ollut mukana kodin ulkopuolella, vaan toimi kotiaitina. Hänellä oli aikaa seurata elämää ja myös lukea.

Minulla oli hyvin läheinen suhde enooni Väinö Karoseen. Kesät me aina

vietimme siellä Kuninkaaristin ”Äijäläsä”. Tämä tapahtui jo ennen sotia. Muistikuvia niistä ajoista ei minulla ole, koska olin syntynyt vuonna 1937. Talvisodan jälkeen jatkosodan aikana käytiin siellä usein. Sotavuosien jälkeen menin enoni luo Vihtiin monena kesänä, sinne uuteen ”Äijälään”.

Minulla on hyvin myönteinen kuva enostani. Hän oli keskeinen hahmo sisarusparvessa, ja hänen kanssa nuoren miehen oli hyvin helppo tulla toimeen kasvuiässä. Se oli tärkeä ihmissuhde, joka merkitsi minulle hyvin paljon.

Takaisinvaltauksen jälkeen (1941) kävin joka kesä Vuoksella. Kerran joululomalla olin hiihtelemässä Kalevi Karosen kanssa ja kaaduimme kylän korkeimmalta kohdalta laskiessani mäkeä. Sitä mäkeä alas tultaessa oli Käppien ja Nas-kalin talot sekä muutama muukin. Toisella puolen tietä oli sitten se ”Äijälä”, jota enoni Väinö Karonen isännöi.

Kerran me pikkupojat olimme mukamas auttamassa erään navetan tulipalon sammuttamisessa liikkuen letkujen päällä. Kävi vain niin, että jaloissani olleista paperisista kengistä jäi jäljelle vain kumiset reunukset.

Karjalaiseen ihmisluonteeseen kuuluu iloisuus ja hyvin tyypillistä on yhteyden pitäminen toisiin ihmisiin. Sukulaisuus ja sukurakkaus on ollut siinä luonteenpiirteinä. Minulla on ollut enemmän yhteyksiä äitini sukuhaaraan kuin isäni sukulaisiin. Yhteyksiä on ollut sinnekin, mutta norjalaisuudella on siinä ollut rajoittavaa vaikutusta.

Viime aikoina olemme iloinneet siitä, että demokratia on lähtenyt liikkeelle Venäjällä. Siellä aletaan kunnioittaa niitä periaatteita, joita me olemme kunnioittaneet aina. Toivottavasti tämä kehitys, joka kylläkin on ollut hidasta, jatkuu myönteisenä ja tuo tullessaan uuden kehityksen myös Karjalalle.

Toivon hartaasti, että voisin pian mennä Vuokselaan sekä Viipuriin, jossa myös asuimme lapsuusvuosinani. Ihminen kaipaa näin varttuneempana juurilleen”.

Nämä muistot ja ajatukset perustuvat v. 1993 tehtyyn haastatteluun.

Kiitosten aika

Suomalaisina voimme olla ylpeitä ja onnitella presidentti Martti Ahtisaarta Nobelin rauhanpalkinnosta. Suomi on

pieni maa, mutta kansakuntana meidät tunnustetaan nyt entistä paremmin maailmalla.

Me karjalaiset haluamme osoittaa erityiskiitokset siitä, että presidentti Martti Ahtisaari on tuonut julki karjalaiset sukujuurensa, joista hän ammentaa positiivista energiaa elämäänsä.

Vuokselan Kuninkaanristissä entisillä asuinsijoillamme asuu nyt meille vieraita ihmisiä ja vain muutama sen aikainen talo on jäljellä. Presidentin äidin Tyyne Karosen perheen kotitaloa ei enää ole olemassa. Jäljellä on enää nykyisen maantien penkalla entisen pihakaivon jäänteet juuri ja juuri tunnustettavissa.

Suvannon Seutu toimii Sakkolan, Metsäpirtin ja Vuokselan pitäjälehtenä julkaisijana Sakkola-Säätiö. Toivotan presidentti Martti Ahtisaarelle kaikkien lehden tilaajien ja lukijoiden sekä erityisesti kaikkien vuokselalaisten puolesta lämpimät onnittelut Nobel rauhanpalkinnon johdosta.

Taisto Virkki

Väinö Karosen talo-nimeltä Väinölä. Martti Ahtisaaren ”Äijälä” tuhoutui talvisodan aikana.

Muistoja Vuoksela-juhlasta 60 vuoden takaa

Tämän vuoden Vuoksela-juhla oli Tammelassa 8.6.08 ja selostus juhlasta löytyy Suvannon Seutulehdistä nro 4/08 ss. 16-18 sekä nro 5/08 s. 24-25.

Vuokselaalaiset ovat vuosikymmenien aikana yleensä aina kesän kauneimpana aikana kesäkuussa kokoontuneet juhlimaan ja tapaamaan naapureitaan ja tuttuja. Aluksi juhlat olivat jokavuotiset ja kaksipäiväiset tapahtumat. Nytemmin juhlia pidetään joka toinen vuosi yksipäiväisenä.

Kotiseudun menettäminen ja vieraiisiin oloihin sijoittuminen oli jatkosodan jälkeen kova koettelemus. Tilanteen osittaiseksi helpottamiseksi pyrittiin luomaan mahdollisuus kokoontua yhteen ja vaihtaa mielipiteitä. Se oli sen ajan omin voimin tapahtuvaa kriisinhoidtoa ilman yhteiskunnan tukea.

Palatkaamme ajassa taaksepäin kuusi vuosikymmentä, jolloin juhannuksena 1948 vuokselaalaiset viettivät yhteistä juhlaa Tammelassa.

Juhlallisuudet aloitettiin jumalanpalveluksella, jossa saarnasi rovasti Paavo I. Salo, joka nuorena pappina oli toiminut pari vuotta Vuokselan seurakunnassa. Kirkko oli täytynyt ääriään myöten täyteen juhlaikansa. Jumalanpalveluksen jälkeen seurasi käynti sankarihaudalla.

Päiväjuhla pidettiin Tammelan manttalikunnan talossa (ent. sk.talo).

Juhlan aloitti Teuron torvisoittokunta esittämällä musiikkikappaleilla. Karjalaisten laulun jälkeen tervetulotoivotuksen esitti Toivo Virkki palauttaen mieliin ne suuret vaikeudet, joiden keskellä karjalainen siirtoväki on joutunut kamppailemaan. Karjalaiset eivät nytkään ole taittuneet, vaan ovat säilyttäneet horjumattoman luottamuksensa valoisaan tulevaisuuteen.

Kun Eeva Hyytiäinen lausui Kurjen kirjoittaman runon Kaipaus ja toivo, seurasi ohjelmassa kansanedustaja, talousneuvos Helena Virkin puhe. Lämminhenkisessä puheessaan hän kosketeli karjalaisen väestön vaiheita kuluneiden vuosien aikana. Hän korosti voimakkaasti sitä, että meidän pitää uusille asuinsijoillemme rakentaa oikeita karjalaisia koteja, joissa vallitsee ehyt ja aito karjalaishenki. Karjalaisten perinteiden vaaliminen uusissakin kodeissa on myös yhtenä voiman lähteenä. Näin voimme uudessakin ympäristössä säilyttää palan omaa rakasta maakuntaamme siitä huolimatta, että se on menetetty.

Rouva Salme Nymanin lauluesityksen jälkeen oli vuorossa kahvitauko, jolloin oli tarjolla Vuokselan emäntien tarjoamia herkullisia antimia osoittaen, että piirakantekotaito on yhä tallella.

Kansanedustaja Johannes Virolainen kosketteli puheessaan erityisesti asutuskysymyksen nopean ratkaisun vält-

tämättömyyttä. Hän totesi, ettei karjalaisten elinkysymysten ratkaisu vielä ole ohi, vaikka monet ovat saaneet jo oman kodin.

Puhuja totesi juhannusajan kauneuden herättävän kiitollista mieltä. Tuntemme iloa siitäkin, että olemme voineet ”yhtehen yhtyä”. Kauniit muistot vievät Karjalaan. Iloitsemme siitä, että meillä on kuitenkin vapaa isänmaa. Yhteistyö muiden kansalaisten kanssa tasa-arvoisina koituu yhteisen isänmaan hyväksi. Toivomme isiemme maalle valoisia aikoja.

Ohjelma eteni ja toisen väliajan jälkeen kuultiin Vuokselan nuorten esittämää kuorolausuntaa. Seuranneen vapaan sanan aikana rovasti Salo ilmaisi ilonsa siitä, että hän entisenä vuokselaalaisena ja nykyisenä tammelaalaisena näkee entisten seurakuntalaistensa, vuokselaalaisten juhlijan Tammelassa.

Puheenvuoron käyttivät myös opettaja Lenno Lehmusvuori, opettajatar Alma Kinanen, ylikonstaapeli Uuno Junttila. Lopettajaissanat lausui T. Äikäs, joka toivoi, että tällaisia onnistuneita juhlia voitaisiin vastaisuudessa-kin järjestää.

Juhla päättyi Maamme-lauluun ja monisatapainen juhlaikä palasi arkiseen aherrukseen.

Taisto Virkki

Lähde: Vuoksela Seura ry /arkisto

Seppeleenlasku Tammelan hautausmaalla. Rovasti Paavo I. Salo (toinen henkilö vasemmalle seppeleenlaskijasta lukien). Mikähän vuosi on kyseessä ja keitä henkilöitä kuvassa on? Mukava olisi saada myös kommentteja vuoden 1948 juhlasta, jos jollakin on yksittäisiä muistikuvia mielessä. Tiedot Taisto Virkille.

VIRKIN VIRKKEET

Menneiden suku- polvien muistaminen

Elämme vuoden pimeintä aikaa, kun yö pitenee päivänvalon kustannuksella. Lehtipuut ovat lähes kokonaan pudottaneet lehtensä maahan ja syysmyrsky sateineen luo hämärän tuntua päiväsaikaankin. Kesäaikakin päättyi tänä vuonna lokakuun viimeisenä viikonvaihteena 26.10. ja kelloja siirrettiin tunti taaksepäin.

Pyhäinpäivä eli vanhalta nimeltään puhainmiestenpäivä on kirkollinen pyhäpäivä. Pyhäinpäivää Suomessa on vietetty vuodesta 1955 lähtien 31. lokakuuta – 6. marraskuuta väliselle osuvalle lauantaina. Tänä vuonna pyhäinpäivä oli 1. marraskuuta. Perinteisesti tavaksi on tullut viedä läheisten haudalle kynttilä tai kukkia poisnuikkuneiden muistoksi. Seurakunnissakin on yleisenä käytäntönä, että pyhäinpäivän iltana on iltakirkko vuoden aikana omaisensa menettäneille lukemalla kuolleiden nimet ja sytyttämällä kynttilät.

Ihmisen elämässä on aina tunteille sijansa. Iloit ja surut seuraavat toisiaan. On hetkiä, kun joku kodin esine, kirje tai yksittäinen muisto pysähdyttää muistelemaan menneitä. Penkoessani arkistojani löysin edesmenneen kummitätini aineistoista hänelle osoitetun kirjeen. Luettuani sen sieltä paljastuikin minun hänelle lähettämä kirje päiväyksellä 19.10.1952 eli 56 vuoden takaa. Menneet ajat tulivat kirkkaana mieleen lapsuuskotini maisemista silloin ennen ja siellä eletystä ajasta. Kiitollisin miehen ajattelen heitä kaikkia näin Pyhäinpäivän aikaan; äitiäni, isääni, Eskoveljeä ja Hilkkatätiä. Muistelen heitä lämmöllä, sillä kulkemieni polkujen reiteillä on ollut turvallista askeltaa ja siitä kiitos heille.

Olemme menossa kohti vuoden loppua ja jouluvalaistuksen aikaa.

Hilikka hyvä. Lunkaa 19/10.52.
Päivää laasen pitkistä aikaa. Olen ollut vähän kiireä, ja Aiti on ja kyyppä. Minulla vaan pikkuisia vatsakivuja. Munten ihan terve. Raili kerää rahaa, että minä huoas sydämyksen. Ja tänäpäivän he saivat täyteen sm. Siis tui li 800 mk. Aiti teki minulle kalparit koulu: housuiksi ja Eskolle housut kotihousuiksi. Meillä on liistaina ompeluseura. Tämme tulee Portaasta uusi oppilas. Se on Holmanmella luokalla ja se tulee huomana. Minä teen nyt kirjotaina tuolia, ja olen ja tehnyt silityshuon. Meitä on yläkoulussa 13 oppilasta ja alakoulussa 21 uuden oppilaan kanssa. Mei käydään pyörillä koulua. Minä istun yksin mutta Esko istuu toisen kanssa. Tie on nyt sarvista että kura leutaa ja vettä oli paljon mutta nyt ei ole niin paljoa. Naapurit on antanut hyviä omenia. Isä kävi eilen Trossassa. Toivon Taita.
Käviähen jorkus mailta.

Tampereella on jo valittu vuoden 2008 Valon Neito ja Tampereen 43. Valoviikkojen kuviot palavat 17.10.2008-6.1.2009 välisen ajan katuvalojen kanssa yhtä aikaa.

Vuokselaterveisin

Taisto Virkki
p. 03 – 363 1750
0400 – 576 722
taistovirkki@gmail.com

Veljekset Esko (vas.) ja Taisto Tammelan Lunkaan kansakoulun pihalla.

Vuokselan loppuvuoden kuulumiset

Vuoksela-Seura ry:n jäsenille lähetetään jäsenkirje, jossa kerrotaan ajankohtaisista asioista. Jos vielä et ole jäsen, ilmoittautua voi seuran sihteerille Laila Saariolle.

Arepyhäiltatilaus on 30.12. klo 18 Karjalatalolla. Kts. erillinen ilmoitus.

Seuran hallituksessa on käsitelty kyläkirjahankkeita. Tekeminen onnistuu, jos saadaan eri kylistä riittävästi aineistoja (tekstejä ja kuvia) käyttöön. Uudenkylän osalta yhteyshenkilönä on Taisto Virkki ja Kontulan (mukaan lukien Räihäranta) osalta yhteyshenkilönä on Raija Paavilainen, p. 09-499031, 040-5798314, raija.paavilainen@gmail.com.

Kaikista muistakin Vuokselan kylistä toivotaan saatavan aineistoja. Jos tunnet mielenkiintoa kyläkirjojen tekemiseen, ottanet yhteyttä seuran sihteerin tai puheenjohtajaan. Talkooapua tarvittaisiin, sillä aika alkaa olla kohta lopussa dokumentoinnin osalta.

Kesällä ilmenneisiin kulkuongelmiin Vuokselan kirkolle on tarkoitus löytää ratkaisu. Lähikuukausina on tarkoitus käydä asiasta neuvottelemassa Romas-kin kunnanjohtajan luona.

Toukokuun lopulla mennessämme kirkolle esteenä oli kulkutielle asennettu lukittu portti Lammasniemen hautausmaan risteyksen ja kirkon väliselle tieosuudelle. Asiasta on teksti ja kuva lehden nro 4/2008 ss. 20 – 21.

Ensi vuoden toimintasuunnitelmaan sisältyy myös järjestää kotiseutumatka Vuokselaan, jos halukkaita on riittävästi. Lisätietoja saa sihteeriltä tai puheenjohtajalta, joille voi myös ilmoittautua ryhmän vetäjäksi.

Karjalalehden pikkujouluristeily on 23.-24.11.2008. Tarkempia tietoja on lehden 6/2008 sivuilla 21 ja 24. Tavataan matkalla, haastellaan ja pidetään hauskaa!

Taisto Virkki

Vuoksela-Seura ry:n perinteinen Arepyhäiltatilaus

järjestetään tiistaina 30.12.2008 alkaen klo 18

Karjalatalon Sortavalasalissa 2.krs

Käpylänselä 1 Helsinki

* Yhdessä oloa entisajan joulumuistojen parissa.

* Seuran kyläkirjahankkeet, esittely.

* Onko kotikylille lähtijöitä 2008?

* Muustakin sopii puhua!

Joulukohvitarjoilu; omat tontut asialla.

Tervetuloo

VUOKSELA-SEURA ry Hallitus

Karjalaista ruokaperinnettä: Pastanttipuuro

Olen karjalaisilta ystäviltäni tiedustellut, onko pastanttipuuro ollut tuttu ruoka jo Karjalassa. Monille se on ilmeisesti tullut tutuksi vasta evakkoajana.

Pasanttipuuroa valmistettiin ainakin Hämeessä ja Varsinais-Suomessa. Puuro onkin Salonen pitäjänruoka.

Pasanttipuuro on todella hyvää ja niinpä se maullaan sekä edullisen hintaisilla raaka-aineillaan ajoi itsensä suoraan myös karjalaisväestön suosioon.

Anoppini valmisti silloin tällöin pastanttia. Sitä tehtiin suuri annos, josta seuraavina päivinä sai nopean aterian pannussa paistamalla voin kera. Silloin se vasta hyvää onkin!

Pasanttipuuro

1 kg kuorittuja perunoita

1,5 l vettä

3 tl suolaa

2 dl ruisjauhoja (ohrajauhoja)

Keitä perunat suolavedessä, kaada keitinvesi talteen, muussaa perunat. Muussattujen perunoiden joukkoon kaadetaan talteen otettu keitinvesi vähitellen. Muussi kuumennetaan kiehuvaan koko ajan sekoittaen – apuna voi käyttää sähkövatkainta. Ruisjauhot lisätään kiehuvaan muussiin.

Puuroa keitetään noin tunnin verran hiljaisella lämmöllä usein sekoittaen, ettei keitos pala pohjaan tai kuohahda.

Puuropadat porisemaan!

Raïli Leino (Kopperoinen)

Halikko, Sakkolan Haparainen

Tietolähteenä muistitiedot ja J. Kolmosen Pitäjänruoat.

Kuulutko sukuuni?

”Isoisä muutti 1900-luvun alussa Pohjanmaalta Sakkolaan. Löytyisikö teiltä mitään tietoa?”

”Mummoni on Metsäpirtistä. Hänen sukunsa on asunut siellä vuosisatoja. Onko kukaan tutkinut tätä sukua?”

”Tässäpä on hyvä kirja. Voi mitä tietoa!” – Vastauksia annettiin, mitä osattiin. Monessa tapauksessa ohjattiin kyselijää eteenpäin antamalla vihjeitä, mistä asiaan saattaisi löytyä vastaus.

Tällaisia lausahduksia kuului lokakuun viikonloppuna 11-12.10.2008 Kuulutko Sukuuni –tapahtumassa Vantaalla. Suvannon Seudun Sukututkijoilla oli oma osastonsa yhdessä muun yli 80 osaston kanssa. Suvannon Seudun Suvut olivat muutenkin hyvin esillä: Metsäpirtin Peltosilla ja Ahtiaisilla, Pärssisillä Pyhäjärveltä sekä Lallukan sukuseuralla oli omat osastonsa. Myös Vaski-suvun edustaja oli paikalla.

Kauko Hinkkanen on alkanut koota luetteloa pitäjiamme (Metsäpirtti, Pyhäjärvi, Rautu, Sakkola sekä Vuoksela) koskevasta kirjallisuudesta. Kirjapöytäamme olikin mittava. Sen huomasivat osastollamme kävijät. Pitäjähistoriat

Metsäpirtin Ahtiaisten ja Peltosten suvun jäsenistä löytyi monenlaista tietoa. Kuvassa Ilmi Pesonen ja Harri Laine.

olivat mielenkiintoisia. Eri suvuista tehtyjä sukututkimuksia ja –kirjoja tutkitiin mielenkiinnolla.

Kävijöitä osastollamme, kuten koko tapahtumassa, oli välillä tungokseen asti ja päivystäjillä oli täysi työ kävijöitä palvellessa.

Suvannon Seudun Sukututkijat kokoontuvat neljästi vuodessa Karjalatalolla Helsingissä. Seuraava kokoontu-

miskerta on lauantaina 15.11. Laatokkosalissa. Tällöin ovat vetovuorossa pyhäjärveläiset. Yhteen tulo alkaa vapaalla seurustelulla ja kohtaamisilla klo 12.30. Varsinainen kokous alkaa kahvin jälkeen klo 14 kestäen klo 17 asti. Käypä sivuillemme kurkistamme kokousohjelmia ym. tietoa: www.suvannonsuvut.net.

Leena Repo

Ukkosen sukuseuran kuulumisia

Ukkosen sukuseuran ry:n (Sakkolan Koukunniemi, Pyhäjärven ja Sakkolan Lohijoki) perinteinen sukujuhla ja sukukokous pidettiin Nakkilassa Villilän kartanossa 16.8.08. Paikalla oli 65 suvun edustajaa. Sukuseuran puheenjohtaja Marja- Riitta Hakala toivotti läsnäolijat tervetulleeksi.

Vuoden aikana kuoleman kautta ovat poistuneet: Arvi Ukkonen, Pekka Koski, Hellin Niemi, Reino Honkasalo ja Kerttu Kauppinen.

Varsinaisessa sukukokouksessa valittiin seuraavaksi toimikaudeksi puheenjohtajaksi Marja-Riitta Hakala. Hallituksessa jatkavat suoraan Tuija

Ukkonen Ikaalisista, Taisto Kaipainen Raumalta, Raimo Honkasalo Porista sekä Aulis Ukkonen Helsingistä. Hallitukseen valittiin uudelleen erovuorossa olleet Laila Innanen Tampereelta, Marja-Leena Juhola Porista, Riitta Pykäläinen Tampereelta ja Pentti Ukkonen Helsingistä. Tilintarkastajaksi valittiin Osmo Juvonen Helsingistä, varalle Tiina Inkinen Savonlinnasta.

Sukuseuran jäsenmaksuiksi vahvistettiin 10 euroa / 2 vuotta, 20 euroa / 5 vuotta, 35 euroa / 10 vuotta. Kannatusjäsenmaksu on 7 euroa vuodessa.

Toimintasuunnitelman vuosille 2008-2009 mukaan toimintaa pyritään kehit-

tämään, vaikka sukukokouksiin ja sukujuhlaan osallistuvien määrä on vähentynyt. Sukukirjaan kerätään ajan tasalla olevaa tietoa muutoksista, jotka julkaistaan mahdollisessa lisälehtisessä. Ensi kesän sukukokous ja sukujuhla ovat elokuun puolivälissä, tarkempaa tietoa tulee myöhemmin.

Hallitus piti järjestäytymiskokouksensa Helsingissä 4.10.2008. Sukuseuran sihteerinä jatkaa Tuija Ukkonen ja rahastonhoitajana jatkaa Marja-Leena Juhola.

Ukkosen sukuseuran hallitus

Metsäpirtin Peltosilla aurinkoiset sukujuhlat

Sadepäivien jälkeen aurinko paistoi melkein pilvettömältä taivaalta, kun Metsäpirtin Peltoset koontuivat 9.8. Raumalle viettämään 5. sukujuhlaansa. Hyvissä ajoin ennen klo 11:sta alkoi yli 70 Metsäpirtissä syntynyttä ja heidän jälkeläistään saapua Aarnkarille. Heti kohta kuului iloinen puheen sorina sukulaisten vaihtaessaan kuulumisiaan. Moni ehti jo tutustua vielä tähän asti tuntemattomiin pikuserkkuihin ja muihin sukulaisiin. Sukujuhlan tarkoituksena onkin paitsi pitää virallinen vuosikokous myös tавata ja löytää uusia sukulaisia.

Juhlaohjelman aluksi sukuseuran puheenjohtaja Paul Peltosen Nuutin, Mikon, Apron Matin, Einon Ilmi Pesonen toivotti kaikki tervetulleiksi. Erityisesti hän ilmaisi ilonsa ensimmäistä kertaa mukana olleista, joita olikin kolmannes joukosta. Järjestelykiitosten jälkeen puheenjohtaja esitteli päivän ohjelman ja esillä olevan materiaalin; sukutaulut, kartat, artikkelit, tilattavan Suvanto Seutu -lehden, myynnissä olevan Metsäpirtti-pinssin ja sulusymboliehdotuksen. Sitten kaikki tervehtivät toisiaan kohottamalla tervetuliaismaljan.

Myös Aarnkarin edustaja toivotti vieraat tervetulleiksi ja kertoi vähän tästä kauniista paikasta. Erityisesti hän ker-

toi esillä olleesta laivan pienoismallista, joka oli tehty Koivistolla valmistetun esikuvansa tarkaksi kopioksi. Aikanaan kerran venäläisten rikkoma alus oli korjattu ja sillä tuotiin evakkojen tavaroita Helsinkiin.

Tervetuliaispuheiden jälkeen nautittiin maittavan satakuntalaispöydän antimista. Pöydissä seurusteluun olisi voinut kulua vaikka koko iltapäivä, mutta yritimme kuitenkin pysyä aikataulussamme. Niinpä siirryimme täysinäisin vatsoin käsittelemään sääntöjä- räisiä kokousasioita.

17.8.2007 rekisteröidyn Metsäpirtin Peltosten sukuseuran vuosikokouksen aluksi Ilmi Pesonen toi terveiset Metsäpirtistä. Hän kertoi, että opetusministeriöltä oli saatu pieni avustus vanhan hautausmaan kunnostamiseksi. Avustus ei kuitenkaan kata koko urakkaa, joten kaikki tuki on tervetullutta. Tähän tarkoitukseen kokouksessa kiertäneeseen Metsäpirtti-sukan varteen kertyi 250 euroa.

Vuosikokouksen puheenjohtajaksi valittiin Pauli Kruhse ja sihteeriksi Liisa Anttalainen. Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Puheenjohtaja esitteli tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen. Hallitukselle myönnettiin vastuuvapaus menneestä tilikaudesta. Uuteen toimintasuunnitelmaan sisällytettiin mm. kuvagallerian keruu kotisivuille, jotteivät vanhat tiedot katoa ajan myötä.

Ilmi Pesonen on jo jonkin aikaa etsinyt itselleen seuraajaa sukuseuran puheenjohtajaksi, mutta suvun mielestä ei parempaa nyt löydy, joten hänet valittiin yksimielisesti uudelleen. Uskollisena suvulle Ilmi myös suostui tehtävään vielä tulevaisuudeksi. Muiksi hallituksen jäseniksi valittiin Liisa Anttalainen, Leni Knutar, Pauli Kruhse, Matti Laitinen, Ari Peltonen ja Pirkko Peltonen sekä varajäseniksi Jussi Frösén ja Mari Johansson.

Juhlapuhujaksi oli kutsuttu Eija Hattakka-Peltonen. Hän puhui siitä, kuinka jokaisen ihmisen identiteetin keskeinen osa on tieto omista juuristaan.

Tämä identiteetti voi vahvistua myös kotiseutumatoilla, joita Peltostenkin suku on ahkerasti tehnyt. Vaikka vanhoja tuttuja rakennuksia ei enää ehkä ole tai ne ovat ainakin huonossa kunnossa, niin luonto ja maisemat ovat pysyviä. Käksi kukkuu ja satakieli laulaa lehdoissa niin kuin ennenkin. Jäljellä on enemmän kuin ensiksi huomaamme- kaan. Karjalaisuus on myös osa suomalaista identiteettiä. Itsensä karjalaiseksi tunteminen ja samaistuminen karjalaiseen luonteeseen herättävät kiinnostuksen karjalaiseen kulttuuriin. Suomalaisuudessa elää yhä karjalainen ruokakulttuuri, käsityöperinne, laulut ja musiikki, kiinnostus karjalan kieleen sekä karjalaiseen elämäntapaan yleensä, johon kuuluvat tarjoaminen, vieraanvaraisuus ja yhteisöllisyys. Luonteva osa karjalaisuutta on kyky mukautua ja sopeutua. Niin karjalaisuus voikin uudistua ja säilyä sukupolvesta toiseen.

Aino Anttalaisen mahtavasti lausuman Peltosten naimarunon jälkeen oli vunukan puheenvuoro. Puheenvuoron esitti Jyrki Peltonen. Hän puhui omien juuriensa tuntemisen tärkeydestä. Nykynuoriso yhdistää usein luovutetun Karjalan mystisiin paikkoihin, vaikka se on iso osa Suomen lähihistoriaa ja erityisesti evakkokarjalaisten osalta aivan konkreettinen osa omaa elämää. Sukututkimuksella on merkittävä osa ymmärtää karjalaisuutta ja sitä, mistä olen tullut ja mihin kuulun. Valitettavasti moni sukulaisemme ei ole enää kertomassa meille menneestä. Varttuessaan moni nuori olisi kiinnostunut sukunsa tapahtumista. Jotta ymmärtäisi tulevaa, pitäisi ajatella myös mennyttä. Tähän ymmärtämiseen ovat apuna monet muistot ja kirjallinen tieto, kuten pitäjien historiikit ja murrekokoelmat. Maantieteellisesti Karjala ei ole Suomesta eronnut, vaan on yhä olemassa. Myös karjalainen luonne elää perintönä asuinpaikasta riippumatta.

Ennen kahvia saimme katsella Ilmi Pesosen taidolla kokoamaa kuvakavalkadia Metsäpirtistä ja sukulaisistamme. Kaikille heräsi tietoisuus, kuinka tärke-

Mikrofonin takana Ilmi Pesonen Metsäpirtti-puvussaan. Kuvat: Maire Peltonen.

Jutteluun uusien ja vanhojen sukulaisten kanssa oli mukavasti aikaa.

Aino Anttalainen esitti 1848 tallennettun runon Peltosten Saaran ja Laula-jaisten Aapron naimisiin menosta.

ää olisi nyt kerätä vanhat valokuvat ja etenkin kirjoittaa ylös, keitä ne esittävät. Myös vielä elossa olevien Metsäpirtissä syntyneiden sukulaisten kertomukset kotiseudulta olisivat ylöskirjoitettuna jälkipolville kullannarvoisia.

Sukujuhla päättyi perinteisesti kakku-

Vunukka Jyrki Peltonen on osallistunut innokkaasti suvun rientoihin.

kahveihin ja arpajaispalkintojen jakoon. Hyvästelyt olivat karjalaisille ominaisen lämpimät. Naurussa suin suku hajaantui taas ympäri Suomen niemen tava- takseen taas ensi kesänä.

Leni Knutar

KEKRI JUHLA 15.11.2008 klo 13-16 Karjalatalon Yläsalissa

Maittavan Kekritarjoilun lisäksi
Liisa Antila esittää
kanteleensoittoa ja
Kanervat ryhmästä on
luvattu lausuntaesitys.
Leena Rantakari esittää
kummitusjuttuja.

Lisäksi muutamia yllätyksiä ja
tietysti arpajaiset on luvassa. Ar-
pajaisvoitot ovat tervetulleita.

Näissä merkeissä jatkuu
Sakkola-Seuran, Rautuseuran
ja Metsäpirtti Seuran
yhteistyöperinne.
Tervetuloa!

Vaalien aikaan

Puolueet nyt kilpaa käypi
maamme kaukalossa,
heikot eivät mukaan pääse
vaan on katsomossa.

Säännöt siellä säretään
käy mailat korkealle,
tuomaritkin tulkitsevat
virheet veran alle.

Rankaistukset raukeaa
saa rötösherrat jatkaa,
vihellykset katsomosta
katkaise ei matkaa.

Puolueet on joukkueena
sanat verkkoon lyödään,
maalivahdit valehtelee
lupaukset syödään.

Katsomossa kansa tuntee
suurta pettymystä,
uutta miestä äänestäiskö?
pohtii kysymystä.

Jos vain kansa kamppauksen
tehdä haluaapi,
pelaaja hän katsomohon
silloin tulla saapi.

Lampune

Vaskeloiset juhlivat

Vaskelan sukuseura Ry:n sääntömääräinen vuosikokous ja sukujuhla pidettiin 23.8.08 Tampereella. Kokouspaikkana oli Tampereen ortodoksikirkon Nikolai-sali. Juhlat aloitettiin tutustumalla pyhän Aleksanteri Nevskin ja Nikolauksen kirkkoon. Kirkko valmistui 1899. Kirkon on suunnitellut insinööri everstiluutnantti T. U. Jassikov v. 1894.

Vuosikokous aloitettiin hiljaisella hetkellä poisnukkuneiden muistoksi. Hyväksyttiin tilinpäätös, toimintakertomus ja myönnettiin hallitukselle vastuuvapaus. Toimintavuoden kohokohdaksi nousi Maire Saarisen kokoama teos 'Vaskelan vanhat runot', joka ylitti valtakunnallisen uutiskynnyksen niin televisiossa, radiossa kuin lehdistössä. Kirja on saanut erinomaisen vastaanoton kansanrunoudesta kiinnostuneiden parissa.

Sukujuhlissa palkittiin ja kukitettiin Maire Saarinen, varapuheenjohtaja Jorma Jäske sekä sihteeri-rahastonhoitaja

Helga Mattila heidän jättäessä hallitusvastuun. Parhaat kiitokset ansiokkaasta työstä.

Alkaneella uudella toimintakaudella jatketaan perinteen tallentamista. Tulossa on myös lapsille tarkoitettu satukirja kuvituksen kera, Vaskelan vanhat sadut. Samoin jatketaan Vaskelalle tyypillisen ortodoksiperustaisen ruokaperinteen kokoamista.

Seuran puheenjohtajana jatkaa Yrjö Koskinen. Varapuheenjohtajaksi valittiin Pentti Kaihoniemi Tampereelta sekä sihteeri-rahastonhoitajaksi Anne Vaske myös Tampereelta.

Tampereen ortodoksiseurakunnan lehtori Tuomas Salminen piti juhlaesitelmän aiheesta ortodoksiuskonnon saapuminen Suomeen sekä luostarilaitoksen vaiheista vuosisatojen saatossa. Erinomaisesta esitelmästä mitä parhaimmat kiitokset sukuseuran puolesta.

Yrjö Koskinen
sukuvanhin

Sukuseura muistaa kukkasin ja sukuviirillä pitkäaikaisen hallitustyöskentelyn päättäneitä jäseniä. Henkilöt kuvassa vasemmalta: sukuseuran vanhin, puheenjohtaja Yrjö Koskinen, sihteeri-rahastonhoitaja Helga Mattila, varapuheenjohtaja Jorma Jäske, hallituksen jäsen ja Vaskelan Vanhat Runot kirjan kokooja Maire Saarinen. Kuva: Anna-Liisa Jäske.

Ortodoksisuus – vanhin kristillinen uskonto

Meille opetettiin koulussa aikoinaan, että piispa Henri toi kristinuskon suomalaisten pakanoiden keskuuteen. Tapahtuma ajoittui n. 1150-luvulle. Onko taru piispa Henrikin matkasta totta, jakaa runsaasti mielipiteitä.

Kristillisen heimon hajoaminen

Uskonnolliset oppiriidat repivät kristillistä kirkkoa ankarasti ja johtivat kahden keskenään kilpailevan kirkkokunnan syntyyn noin tuhat vuotta sitten. Lännessä oli paavin johtama roomalaiskatollinen kirkko, keskuspaikkana Rooma. Idässä toimi kreikkalaiskatolinen kirkko, pääpaikkana Konstantinopoli. Kumpikin kirkkokunta halusi kiihkeästi laajentaa omaa vaikutusalueitaan. Tämä antoi voimakkaan sysäyksen kristinuskon leviämislle Pohjois-Eurooppaan.

Karjalan heimo

Karjalaiset asuttivat 800-luvulla aluetta, joka ulottui lännessä Kymenlaakso - Oulu -linjalle, etelässä Itä-Viroon ja Leningradin eteläpuolelle, idässä Vienan merelle ja pohjoisessa Petsamoon ja Kuolan alueelle. Viikingit ja karjalaiset tekivät kauppamatkoja Neva-joen kautta etelään aina Mustalle Merelle ja Konstantinopoliin asti. Uusia aatteita kulkeutui heidän mukanaan pohjoiseen karjalaisten keskuuteen. Ortodoksisuus saapui karjalaisten keskuuteen todennäköisesti 900-luvulla, mahdollisesti aiemmin. Uskonto eli yhdessä perinteisten luonnonuskontojen kanssa. Vahvan sysäyksen leviämislle toi Kiovan ruhtinaan ottama kaste vuonna 988. Kiovan ruhtinaskunnan vaikutusalue ulottui tuolloin Laatokalle asti. Myöhemmin Novgorod alistui Kiovan.

Luostarit

Uskonto levisi Karjalassa voimakkaasti 1100-luvulla. Nähtiin tärkeäksi perustaa luostareita uusille alueille tukikohdiksi. Valamon luostari pohjoisella Laatokalla oli ensimmäinen. Tarkkaa tietoa perustamisen ajankohdasta ei ole, mutta todennäköisesti luostari perustettiin 1100-luvulla. Perustajina pidetään Sergei ja Herman Valamolaisia.

1100-luvulla luovuttiin polttohautauksesta ja siirryttiin kristilliseen hautaamiseen. Vainajat haudattiin itä-länsi suuntaan. Myös kirkot rakennettiin samansuuntaisesti.

Rooma tuki tanskalaisia ja ruotsalaisia tekemään ristiretkiä itään tavoitteena ortodoksiskunnan tuhoaminen. Tanskalaiset sotivat Baltiassa ja perustivat 1200-luvulla Tallinnan (=Tanskan linna). Novgorodista oli tullut ruotsalaisten päävastustaja idässä. Kahakat seurasivat toisiaan, kunnes ruhtinas Aleksanteri löi ruotsalaiset perusteellisesti Neva-joen suulla. Rauha solmittiin myöhemmin Pähkinäsaareissa 1323. Raja lohkaisti osan karjalaisten perinteisestä asumisalueesta ruotsalaisten haltuun ja vaikutuspiiriin. Raja oli myös uskontojen raja. Moskova alisti Novgorodin 1478 ja näin tuli Moskovasta Ruotsin vastapuoli idän suunnalla.

Konevitsan luostari perustettiin 1300-luvulla munkki Arsenin toimesta. Petسامoon perustettiin 1500-luvulla luostari, jonka ruotsalaiset sittemmin tuhosivat. Myös Syvärin luostari ja Solovetskin luostari syntyivät Vienanmerelle. Valamon ja Solovetskin luostarit olivat mahtavia ja vaikutusvaltaisia laitoksia. Valamolla oli muun muassa yli 100 maatilaa.

Vainojen aika

1500- ja 1600-luku olivat ortodokseille tuhoisaa aikaa. Kustaa Vaasa yhdisti keskenään riitelevät ruotsalaiset heimot ja alkoi Ruotsin nousu suurvallaksi. Täyssinän rauhassa 1595 ja Stolbovan rauhassa 1617 Ruotsin hallinnoima alue Suomen niemellä kasvoi. Samalla vaikutusvalta karjalaisalueilla vahvistui.

Roomalaiskatolinen uskonto oli uskonpuhdistuksen myötä vaihtunut luterilaiseksi. Luterilaisen kirkon tuli korvata ortodoksikirkko vallatuilla alueilla. Tavoitetta säestettiin ankaralla ve-

rotuksella, kuolemanrangaistuksen uhalla ja sekä etujen lupaamisella kääntyjille.

Karjalasta pakeni uskonvainoja kymmeniä tuhansia ihmisiä rajan taakse Venäjän puolelle. Näistä pakolaisista syntyi muun muassa Tverin Karjala. Viipurin piispa Gezenius nuorempi oli erityisen aktiivinen näissä vainoissa. Ruotsalaiset tuhosivat Valamon ja Konevitsan luostarit. Olojen rauhoituttua osa karjalaisväestöstä palasi juurilleen. Omat esivanhempani kuuluivat tähän ryhmään.

Voi aiheellisesti kysyä, miten luterilaisen kirkon toimet sopivat yhteen kirkon perussanomien kanssa. Missä oli armo ja suvaitsevaisuus toista kristillistä kirkkoa kohtaan?

Uusi nousu

Ruotsin suurvalta-asema romahti 1700-luvun alussa Kaarle XII:n aikana. Valamon ja Konevitsan luostarit perustettiin uudestaan, Valamo 1717 ja Konevitsa 1718. Perustettiin uusia seurakuntia muun muassa Viipuriin, Haminaan, Lappeenrantaan ja Savonlinnaan. Autonomian aika vuodesta 1809 lähtien oli voimakasta kehityksen kautta. Autonomisesta Suomesta tuli oma ortodoksihiippakunta 1892.

Kommunistivalta

Kommunistien päästyä valtaan tsaarin kukistumisen myötä luostarilaitos romuttui lähes kokonaan useiksi vuosikymmeniksi silloisen Neuvostoliiton alueella. Neuvostoliiton romahdettua uskonnollinen elämä ja luostarilaitos on vilkastunut uudelleen rajan takaisessa Karjalassa. Sodan jälkeisessä Suomessa on toiminut kaksi luostaria, Lintulan naisluostari ja Valamon luostari Heinävedellä.

Kansanperinne ja väärät käsitykset

Ortodoksikarjalaisten keskuudessa säilyivät vanhat uskomukset ja kansanrunot. Suomalaisuusaatteen innoittamana Lönnrot teki useita keräysmatkoja Karjalaan, joiden tuloksena syntyi Suomen kansalliseepos, Kalevala. Runot löytyivät ortodoksikarjalaisilta - ei luterilaisilta.

Monet luterilaiset ovat mieltäneet ortodoksikirkon ja venäläisyyden samaksi asiaksi. Kun autonomian loppupuolella alkoivat voimakkaat pyrkimykset rajoittaa Suomen itsehallintoa ja venäläistyttää suomalaisia, nousi kansa vastarintaan. Ortodoksikirkko katsottiin rysän kirkoksi, koska venäläiset olivat ortodokseja. Ei luterilaisuuskaan tee suomalaisista ruotsalaisia, vaikka oppi on tullut Ruotsin kautta. Ortodoksikirkon pääpaikka on halki vuosisatojen ollut Konstantinopoli - ei Moskova. Moskovan patriarkka on arvojärjestyksessä vasta viides. Suomen ortodoksikirkko toimii suoraan Konstantinopolin patriarkan alaisuudessa, vaikka Moskova on toisin toivonut.

Historiankirjoituksessa tulisi pyrkiä totuuteen ja valottamaan asioita eri näkökulmista. Vallanhaluisten ja ahneiden ruotsalaiskuninkaiden sotaretkistä on annettu perin ihanteellinen ja yksipuolinen kuvaus historian opetuksessamme. Sama koskee luterilaisen kirkon toimia historian saatossa.

Yrjö Koskinen

Vaskelan sukuseura Ry

Tilaa oma pitäjälehtesi!
puh. 040 730 2622
Kahdeksan numeroa
vuodessa karjalaista
asiaa, historiaa, muistoja
ja nykypäivää.

**Pitäjämme
internetissä**

www.vuoksela-seura.fi

www.sakkola.fi

www.metsapirtti.net

Metsäpirtti-järjestöt kokoontuivat Seinäjoella

Metsäpirtti-järjestöt toimikunnan edustajat kokoontuivat Seinäjoella lokakuun alussa Aila Martelius-Mäkelän johdolla. Kokouspaikkana oli Hotelli Alma, perinteitä kunnioittaen entisöity rautatieläisten talo rautatieaseman vieressä. Etelä-Pohjanmaan Metsäpirttikerho on useana vuotena kokoontunut joulujuhlaansa hotelli Almaan.

Kokouksessa puhututti eniten Metsäpirtin hautausmaan kunnostustyö. Keskusteltiin ylieläinlääkäri Vladimir Garaninin jättämästä tarjouksesta. Toinen työsuunnitelma oli tullut Erkki Hiltusen kautta.

Kunnostustyön tavoitteena on uusia hautausmaan laatoitus siten, että se kattaa koko muistomerkkialueen. Sen lisäksi alueelle tulisivat uudet tolpat vanhojen lahottua sekä tolppia yhdistävä ketju kuten ennenkin. Tavoitteena on saada alueesta mahdollisimman helppohoitoinen. Kokous päätti pyytää tarkemman tarjouksen herra Garaninilta. Kunnostustyö voitaneen aloittaa ensi keväänä, jos niin päätetään. Työtä voidaan jatkaa sitä mukaa, kun on rahoitusta.

Metsäpirtin muistolehtojen rahasto on perustettu muistomerkkialueiden kunnostustarpeisiin. Hautausmaan lisäksi yhtä tärkeä on lahjoitusmaatalonpoikien patsas. Äskettäin perustetussa rahastossa on tällä hetkellä rahaa yli 2600 euroa. Varoja on tullut muun muassa pinssien myynnistä ja lahjoituksista. Metsäpirtti Seura ry on mukana Karjalan liiton siviilihaudausmaahankkeessa. Tulevaisuus näyttää, saadaanko sitä kautta tukea oman muistolehtomme kunnossapitämiseen. Syksyisellä Metsäpirtti Seuran talkoomatkalla oli mukana kasvitieteilijä, biologi Helena Raikas. Hänen erikoisalaansa ovat vanhat hautausmaat, niiden kasvusto. Suvannon Seudun joulunumerossa on tarkempi juttu asiasta.

Metsäpirtti-järjestöt toimikunnan perinnetyöryhmä on kokoontunut ja valmistellut toimintasuunnitelmansa ensi vuodelle. Siinä ovat pääkohtina: Metsäpirtin museohankkeen selvittelyn jatkaminen, muistomerkkialueiden kunnostushankkeiden tukeminen kampanjoilla ja apurahoja hakien, metsäpirttiläisen kirjallisuuden luettelominen.

Ensi vuonna tulee kuluneeksi 50 vuotta ensimmäisistä metsäpirttiläisten pitäjäjuhlista Mynämäessä. Kokous päätti, että juhlat järjestetään Mynämäessä, Mietoisten maamiesseuran talolla. Juhlien järjestelyistä vastaavat Metsäpirtti Seura, Turun Seudun Metsäpirttikerho sekä Mynämäen metsäpirttiläiset. Juhlapäivä on 28.6.2009.

Suvannon Seutuun toivotaan kirjoituksia ja kuvia uusilta ja vanhoilta kirjoittajilta. Kaikenlaiset aihepiirit ovat tervetulleita, tärkeätä on Metsäpirtin näkyminen lehdessä. Ilmi Pesonen on hoitanut yhteyshenkilön tehtävää kuusi vuotta. Nyt tarvitaan uusi ihminen tähän erityistehtävään.

Helka Eeva-Korpela

Tue Metsäpirtin hautausmaan kunnostamista,
kartuta Muistolehtojen rahastoa:
Tili 435500-16875, Mietoisten Säästöpankki.

Evakon kestäneet tavarat talteen Metsäpirtistä!

Vanhoissa esineissä on korvaa matonta historiallista arvoa. Metsäpirtti-järjestöt toimikunnan kulttuuri- ja perinnetyöryhmä vetoaa pirttiläisiin ja heidän jälkipolviin: kartuttakaa esineillä, tekstiileillä tai työkaluilla hankkeilla olevaa Metsäpirtin kulttuurista ja elämästä kertovaa kokoelmaa. Mikä tahansa evakkotien Metsäpirtistä kulkenut esine kertoo jälkipolville kouriin tuntuvammin tarinan siellä eletystä ajasta kuin monet sanat.

Metsäpirtti-kokoelmalla ei ole vielä sijoituspaikkaa. Asiasta innostuneet ovat luvanneet varastoida väliaikaisesti esineitä omiin tiloihinsa, kunnes niille löydetään pysyvämpi paikka. Metsäpirtistä säilyneiden esineiden keräämisellä on kiire, ennen kuin ne katoavat olemattomiin. Jos sinulla on ”aarteita”, joista raaskit jo luopua, ota yhteys allekirjoittaneeseen.

Tietoja pirttiläisistä esineistä
ottaa vastaan:

Ilmi Pesonen

puh. 040 730 6166

ilmi.pesonen@welho.com

Metsäpirtti-huone Mynämäessä

Samalla on syytä muistuttaa, että Mynämäen kirjastossa sijaitsevaan Metsäpirtin arkistohuoneeseen otetaan jatkuvasti vastaan kirjallista aineistoa, äänitteitä ja kuvia.

Aineistot on syytä toimittaa arkistohuoneen hoitajien kautta, jotta he ovat tietoisia uusista lahjoituksista.

Metsäpirtin arkistohuoneen
vastaavat:

Kari Ahtiainen, puh. 0445843107

Markku Lemmetti, 050 511 9720
markku2@saunalahti.fi

Maire Härus mukana Tuntemattomassa potilaassa Taiteilijaksi eläkkeellä

Maire Härus jäi vuosituhat-
alussa eläkkeelle Kansanelä-
kelaitoksen virasta ja ryhtyi
harrastamaan lähes päätoimisesti näyt-
telemistä ja runonlausuntaa – häntä on
sen jälkeen nähty muun muassa useis-
sa Karjalaisen Näyttämön Näyttelijöi-
den näytelmissä Karjalatalolla. Maire
laskee, että 25. lokakuuta ensi-iltaa
saanut farssikomedian Tuntematon po-
tilas on hänelle jo neljäs pitkä näytelmä
muutaman vuoden sisällä.

– Olen esiintynyt Karjalatalossa Jää-
kärin morsiamessa, Nuoressa mylläris-
sä ja Koira saa paikan -näytelmässä
ennen Tuntematonta potilasta. Haluan
jatkaa näyttelemistä niin kauan, kuin
minut halutaan ”vanhan mamman roo-
leihin”, toteaa Maire karjalaisella huu-
morillaan.

Maire Härus myöntää, että näytelmät
vievät paljon aikaa. Esitykset vaativat
monen viikon harjoitukset.

– Kaksi viikkoa ennen ensi-iltaa har-
joittelemme joka ilta. Minä tulen sen
vuoksi bussilla Espoosta Helsingin
Käpylään, joten pelkkä kulkeminen vie
oman aikansa.

– Mutta näytteleminen on niin haus-
kaa, että tulen mielelläni.

Maire kertoo, että vaikka Tuntemat-
toman potilaan aiheena ovatkin mielen-
terveyden ongelmat, niin näytelmä saa
hyvälle tuulelle ja naurua riittää.

– Esitän niin sanottua selväpäistä,
Alma Virtasta, potilas Eevertin siskoa
– välillä tosin näyttäydyn toisessa roo-
lissa: potilaana. Näytelmässä sattuu
monenlaisia sekaannuksia ja kommel-

luksia, niin kuin kunnon farssissa pi-
tääkin. Olemme kuulleet, että näytelmän
aihe on saatu Nikkilän mielisairaalaista
60-luvulta.

– Jos näytelmästä tulee suosittu, niin
sitä jatketaan keväällä. Nyt olemme so-
pineet näytöksiä viikonlopuiksi maalisi-
kuun loppupuolelle asti. Meitä kutsu-
taan myös vierailijoiksi silloin tällöin:
Sipooseen on jo sovittu Tuntematto-
man potilaan esitys. Myös karjalaisseu-
rat pyytävät toisinaan esiintymään eri
puolille Suomea.

Maire Härustä työllistävät myös ru-
notapahtumat. Esimerkiksi Espoonlah-
den kirkossa on 8.11. sekä tammikuun
alussa tilaisuudet, jossa neljä naista –
Maire mukana – esittävät hengellisiä ru-
noja ja gregoriaanista kirkkomusiikkia.

Sakkola-seuralle on varattu lippuja
lauantaiksi 31.1.2009 Karjalatalon Tun-
temattomaan potilaaseen. Ilmoittaudu
Anni Purontalle 040 768 4855 klo 9.00-
15.00. Hinta 16,00 euroa.

Maire lausuntaa kuultiin myös elokui-
sessa Sakkola-juhlassa Espoossa.

Merja Äimänen ja Anni Purontaa

Farssikomedian vallasta ja vallan väärinkäytöstä

Onko maailma sairas vai olenko minä
hullu? Tätä kysyy Inkeri Kilpinen näyt-
elmässään Tuntematon potilas. Vuon-
na 1964 Kansallisteatterissa ensi-iltaa
saanut farssikomedian oli aikansa
suuri teatteritapaus. Se toi ensimmäis-
tä kertaa näyttämölle esityksen, jossa
pääosassa olivat mielenterveyspotilaat
ja heidän heikko asemansa yhteiskun-
nassa. Aihe on taas erityisen ajankoh-
tainen. Mielenterveysongelmat ja ma-
sennus ovat suurin työkyvyttömyyden
syy Suomessa. Mielenterveyspotilaat
ovat silti edelleen näkymättömin ryh-
mä yhteiskunnassamme.

Musiikkiteatteriohjaaja Hannele Mar-
tikainen tunnetaan töistä, jotka tarttu-
vat kipeisiin ja jopa häpeällisiin aihei-
siin yhteiskunnassamme. Hannele Mar-

tikainen on tehnyt lukuisia musiikkiteat-
teri- ja näytelmäohjauksia eri puolille
Suomea ja ulkomaille. Yksi Hannele
Martikaisen kiitetyistä töistä oli Suo-
men Kansallisoopperalle vuonna 2006
ohjattu lastenoppera Sotajoulukuu.
Karjalaisen Näyttämön esitys tuo est-
radille rohkean tulkinnan hulluudesta,
herkkydestä ja välittämisestä. Esitys
tarjoaa katsojalle mahdollisuuden ym-
märtää sitä kokemusta, joka monella

mielenterveyspotilaalla on: kun kukaan
ei näe sinua.

Karjalainen Näyttämö
Tuntematon potilas:
Inkeri Kilpinen näytelmä
Ohjaaja Hannele Martikainen
Esiintyjät:
Karjalaisen Näyttämön Näyttelijät
Esityspaikka: Karjalatalo,
Käpylänselä 1, 00610 Helsinki

ESITYKSET SYKSY 2008

LA 25.10. KLO 18 ENSI-ILTA

LA 01.11. KLO 18

SU 02.11. KLO 15

SU 09.11. KLO 15

SU 16.11. KLO 15

ESITYKSET KEVÄT 2009

LA 31.01. KLO 15

SU 01.02. KLO 15

SU 01.03. KLO 15

LA 07.03. KLO 15

SU 08.03. KLO 15

SU 15.03. KLO 15

SU 22.03. KLO 15

Tutustu näytelmään: <http://www.freewebs.com/karjalainennayttamo/>

Nuori kanteleensoittaja arvostaa karjalaisia juuriaan

Kesän Sakkola-juhlissa Espoossa kuultiin nuorta kanteletaituria, Liisa Antilaa. Yleisö kuunteli hiirenhiljaa, kun hän soitti tutut sävelet; Karjalan kunnailla, Kotimaani onpi Suomi ja Konevitsan kirkonkellot.

Sakkolalaisjuurinen 19-vuotias abiturientti opiskelee Vaskivuoren lukiossa Vantaalla, ja musiikki on hänelle rakas harrastus.

– Olen soittanut kanteletta kuusivuotiaasta lähtien. Kaikki alkoi siitä kun olin Vantaan musiikkiopiston musiikkileikkikoulussa ja siellä oli kanteleensoitosta innostunut muskariope, joka alkoi vetää viisikielisen kanteleen soittoryhmää.

– Pääsin sitten musiikkiopistoon ja aikaa myöten hankittiin isompi kantele, kunnes päädyttiin tähänhetkiseen soittimeen, joka on 38-kielinen konserttikantele. Se oli mukana myös Ranskassa, jossa esiinnyin muutaman keran mm. kirkossa jouluna.

– Kantele ei mielestäni ole vaikea soittin. Olen ollut viisi kertaa Ilomantsin kanteleleirillä, jossa mm. rakensin itseleni kantelepöydän.

– Olen ajatellut kanteleen soittoa vain harrastuksena, en ammatiksi, mutta esiinnyin silti mielelläni, Liisa toteaa.

Nuori neito kuuluu sakkolalaisten Ryttyjen sukuseuraan, ja lupaaileekin, että ensi kesän sukujuhlissa myös Ryttyt saavat kuunnella kanteleensoittoa.

– Olen osallistunut suvun perinteisiin kalakilpailuihin kolme kertaa ja tarkoitus olisi soittaa kanteletta ensi kesän suukokouksessa.

Liisa on keskimääräinen Antilan perheen kolmesta lapsesta.

– Isäni Hannun suku on peräisin Etelä-Pohjanmaalta, tarkemmin sanottuna Kauhavalta. Äitini Mirjan vanhemmat tulevat Karjalasta: äidin äiti on Ruokolahdelta ja äidin isä Sakkolasta.

Liisan vanhempi sisar Leena on jo muuttanut pois kotoa ja asuu nyt kih-

Liisa Antila musisoi nykyään 38-kielisellä konserttikanteleella, jonka kanssa hän on esiintynyt myös Ranskassa vaihto-oppilasvuotenaan. Liisan soitantoa kuullaan seuraavaksi 15.11. Kekri-juhlissa Karjala-talolla.

lattunsa Tuukan kanssa Helsingissä. He ovat molemmat datanomeja. Ja datanomi on tulossa myös pikkuveljeni Jannesta, joka käy Suomen liikemies-ten kauppapiston datanomilinjaa.

Entäpä miten karjalaisuus näkyy kotona?

– Karjalaisuus näkyy kotonani vieraanvaraisuutena ja erilaisissa sanonnoissa ja puheenparsissa ja perinteiden ja sukuyhteyden merkityksen korostamisessa.

– Olen pari kertaa leiponut karjalanpiirakoita äitini kanssa ja juhannusaattona on mummolassa aina piirakantelekokotokoot. Karjalaisuus kiinnostaa jonkin verran ja aion jatkaa perinteitä tulevaisuudessa, Liisa enteilee.

Sakkola-juhlilla esiintynyt nuori on

tyytyväinen perinteisiin juhliin.

– On hyvä että Sakkola-juhlat ovat perinteiset, ei niitä tarvitse mielestäni uudistaa. Nuorisoa saisi varmasti enemmänkin mukaan pyytämällä heitä esittämään jotain.

Viimeistä lukiovuottaan käyvä Liisa harrastaa myös pianonsoittoa ja pitää yhteyttä ranskalaisiin ystäviinsä netin kautta.

– Mieliaineeni koulussa ovat kielet, etenkin ranska ja espanja. En ole vielä varma, mitä haluan tehdä lukion jälkeen, mutta haluaisin opiskella Ranskassa, koska olin siellä vaihto-oppilaana viime vuoden. Olen harkinnut tulkin tai kielenkääntäjän ammatteja.

Marjo Ristilä-Toikka

Kiitokset isän aseveljille!

Olen tässä viimeaikoina selaillut vanhoja Suvannon Seudun vuosikertoja etsiessäni tiedon murusia Riiskasta.

Yllätyksekseni löysin vuoden 1998 numerosta 8 Eino Naskalin kirjoituksen, jossa Sotaorpo Maire kiitti aseveljien veistämästä tuvasta.

Minähän se olen tuo pikku-Maire josta hän kertoo! Olin silloin 6-vuotias, kun tuo asevelitalojen vihkimis- ja luovutusjuhla vuonna 1943 oli Kiviniemen kasarmilla.

Juhlassa olivat kutsuvieraina mukana kaksi ministeriä, korkeaa sotilaspäällystää, maaherra, piispa ja monien muiden tunnettujen kansalaisten ohella etulijassa taistelleita sotilaita sekä asevelitalojen saajat. Lisäksi juhla myös radioitiin yleiseen valtakunnan verkkoon.

Muistan kuinka puhujakorokkeen taakse tuotiin tuoli ja minut nostettiin tuolille. Edessäni oli mikrofooni. Äitini Anna Lamppu tuli minun harmikseni siihen viereen seisomaan. Epäili josko jännittäisin ja unohtaisin hänen kirjoittamansa kiitosrunon. Enpä unohtanut.

Ihmettelin miksi kaikki ihmiset olivat niin hiiren hiljaa. Kun sitten runon loppuksi niiasin niin kuin oli lapsena opetettu, alkoi valtava taputusmyrsky josta ei tahtonut tulla loppua sitten milään.

Yrittivät saada minua lukemaan runon uudestaan, ei onnistunut. Minä luulin, että se meni niin huonosti, että pitää sen tähden lukea uudestaan.

Olen pitkän elämäni aikana usein ajatellut, missä nuo isän aseveljet tänäpäivänä ovat.

Niin kiitollinen olen ollut heille siitä, että pääsimme lämpimään kotiin ja saimme pitää isänmamme vapaana.

Tässä nyt nämä kiitokset vielä kerran runon muodossa:

Asevelitalojen rakentamisprojektia vuodelta 1942.

Isän aseveljille

Arvaatteko aseveljet,
kuka kertoo terveisen?
Tää on Maire Karjalasta,
sotaorpo pienoinen.

Puolestanne taivaan isää
hartain mielin rukeilen,
anna voimaa voimastasi
saada aseveljien.

Suo-os heidän pian päästä
kotiin rakkaittensa luo,
ettei kaukaa suruviesti
kotiin terveisiä tuo.

Muistan kuinka isälleni
pyynnön korvaan kuiskasin:
Älä isä kauan viivy
tule pian kotihin.

Eipä tullut Mairen isä,
ootin ootin edelleen.
Pian saapui sana meille,
isä kaatui Viteleen.

Kiitos isän aseveljet,
teitä muistan siunaten,
kun te sodan melskehessä,
teitte kodin minullen.

Ikävöiden sydän kaipas
pian päästä kotihin.
nähdä jälleen leikkipaikat
isän hauta rakkahin.

Päästäksemme taivaan kotiin
täytyi kuolla Jeesuksen,
samoin jälleen Karjalamme
saimme kautta uhrien.

Kestä kaikki loppuun asti,
kanna alpaa soturin,
kärsimysten kirkastama
ompi kruunu ihanin.

Maire Saarinen

o.s. Lamppu
Sakkolan Riiskasta.

PS.

Asevelitalosta kerron myöhemmin

Viskareita koolla koko joukko

Viskarit pitivät sukukokousta Lempäälässä 14. syyskuuta ja sukukokous kutsuikin yhteen ison joukon suvun väkeä.

Perinteinen Karjalaisten Pikkujouluristeily 23.-24.11 Tallinnaan uudella m/s Baltic Princessillä

- Vauhdikkaasta musiikista vastaa suosittu **KORSUORKESTERI**
- Karjalan Liiton Pro Carelia-mitalin saanut taiteilija **RAITA KARPO**
- Pikkujouluohjelman juontaa legendaarinen **RAIMO "HÖYRY" HÄYRINEN**
- Asiantuntijoiden luentoja
Karjalan Liiton seminaaritoimikunnan
puheenjohtaja, dosentti
SILVO HIETANEN,
evl **ILMARI HAKALA** ja
LEENA HAKALA
päätoimittaja **JYRKI HÄRKÖNEN**

*Tuuthan
siekkii!*

LomaLinja

Aleksanterinkatu 29, 33100 Tampere
puh. (03) 3140 3300, 3140 3310
lomalinja@lomalinja.fi, www.lomalinja.fi

HYTTI- LUOKKA	henkilöä/ hytti	sis. bussi- kuljetus
Sisähytti (B-lk)	4 hlöä	65
Hinta/hlö	3 hlöä	73
	2 hlöä	85
Ulkohytti (A-lk)	4 hlöä	75
Hinta/hlö	3 hlöä	82
	2 hlöä	97

REITTI 6

12.45 Tampere, linja-autoasema
14.05 Forssa, linja-autoasema
14.15 Tammela, Hakkapeliitta
14.45 Hämeenlinna, linja-autoasema
15.20 Hyvinkää, linja-autoasema
15.40 Nurmijärvi, Myllykukko
17.00 Helsinki, Länsisatama

Taisto Virkki, 0400 576 722, (03) 363 1750
taisto.virkki@luukku.com

REITTI 15

12.45 Narva, Osuuspankki
13.00 Vesilahti, KK
13.15 Lempäälä, matkahuolto
13.35 Multisilta
13.45 Tampere, linja-autoasema
17.00 Helsinki, Länsisatama

Hannu Turkinen, 040 5814 398, (03) 3752 525

Elämä kantaa

Marraskuun ilta,
nuoripari kantaa
vähäiset tavaransa
uuteen kotiin.

Mielessä monet aatokset;
mitä elämä tuokaan tullessaan?

Lapsi kohdussa potkii.

Uusi elämä!

Synkkiä päiviä, huolentäyteisiä.
Nuori äiti esikoistaan tuudittaa,
vähäiset nyssykät vieressään.

Mies rintamalta kirjoittaa:
Jaksa vaimoni, kyllä elämä kantaa.
Ja vaimo jaksa.

Vuodet kuluivat,
hiukset harmaantuivat.
Mummo vunukkaansa tuudittaa,
ajatukset palaavat vuosien taa
Me saimme vain yhden
yön uudessa kodissa,
itse rakennetussa,
mutta elämä kantoi sittenkin.
Vaari terveenä palasi,
uusi koti nousi, elämä hymyili.
Kasva lapseni,
sinussa on tulevaisuus,
elämä kantaa sinuakin.

Mirja Auranen

KYSY MEILTÄ KARJALANMATKOISTA

Vesilahden Liikenne

Myllytie 58, 37370 NARVA
p. (03) 373 7300,
040 716 6170
info@vesilahdenliikenne.net

Näin se elämä heittelee ja yhdistää

Martta Revon elämää kuvien kertomana

Kastokuva otettu elokuussa 1938 Vuokselan Räihärannassa Vepsän talon edessä. Oik. Martta Vepsä (nyk. Repo) kumminsä Helmi Karosen (nyk. Näveri) sylissä.

Vas. Eevi Komonen (nyk. Kumpulainen) kumminsä Maria Vepsän sylissä.

Oik. kummitäti Helmi Näveri (Karonen) ikä 87 v kummityttönsä Martta Revon (Vepsä) 70-vuotispäivillä 25.7.2008 Tammelassa.

Kastelapsista otettu kuva 70 vuoden jälkeen elokuussa 2008. Vas. Eevi Kumpulainen, o.s. Komonen ja Martta Repo, o.s. Vepsä. Kuva otettu Tammelassa Hakkapeliittatapahtuman yhteydessä. Martta on useana vuotena antanut työnäytöksiä neulekinnasten teossa ja yllään hänellä on tapahtumaan sopiva työasu. Hakkapeliittatapahtumaa vietettiin 30-vuotistapahtumana ja Martta Repo on ollut mukana 29 kertaa esittelemässä neulekinnaksen tekoa. Eevi Kumpulainen asuu nykyisin Heinolassa.

KUOLLEITA

Sauli Lamppu syntyi Sakkolan Ojaniemessä joulukuussa 1931, heti itsenäisyyspäivän jälkeisenä päivänä. Hänelle jouduttiin antamaan hätäkaste, mutta huolimatta siitä ja pula-ajasta, hän kasvoi vahvaksi, sitkeäksi mieheksi. Saulia viimeiseksi hoitanut lääkärikin sanoi Saulin olleen sitkeä taistelija-luonne.

Monet yhteiset lapsuusmuistot nousivat mieleeni kuin ryöppynä. Lukematomat uimamatkat Lammin ja Suvannon rannalla, kaikki jännittävät seikkailut jatkosodan ajan Ojaniemessä syksystä 1941 aina toiseen evakkotaipaaleeseen asti. Sauli piti huolta, etten koskenut vaarallisiin kranaatteihin ja muihin aseisiin, joita löysimme vähän väliä. Jalkani upposi kerran talvella suksen päältä syvään kuoppaan. Sauli veti minut ylös ja

kaivoi syvälle uponneen kenkänikin talteen. Vanhempamme eivät hyväksyneet retkiämme Petäjäjärvelle saksalaisten lentokentälle, mutta sielläkin me vain kävimme.

Rohkea Sauli oli myös. Talvisodan evakkotaipaaleen alkaessa hän kävi keskellä yötä oma-aloitteisesti pimeään metsän läpi hakemassa Sylvi-sisaremmen pois äidin tädin luota, jonne Sylvi oli jäänyt yöksi.

Evakossa ollessamme Sauli joutui käymään koulua viidellä eri paikkakunnalla.

Parin vuoden ajan hän oli työssä sekä Kotkassa että Valkeakoskella, mutta varsinaisen elämäntyönsä hän teki maanviljelijänä hoitaen itse myös kotieläimet Punkalaitumella. Isämme kuoltua Sauli piti vuosikausia rakkaudella huolta äidistämme.

Karjala oli Saulille hyvin rakas. Sitä hän muisteli usein, ja siellä hän kävi monta kertaa sanoen vielä kuolinvuoteellaan, että sinnehan hänen varsinaisen kotinsa jäi.

Sydämen ohitusleikkauksen epäonnistuttua ja veritaudin vuoksi Sauli joutui olemaan sairaalassa yli puolitoista vuotta.

Punkalaitumen kirkko tuli Saulille rakkaaksi. Siellä hän pääsi ripille ja siellä hän kävi usein. Kirkkoherrakin sanoi kauniissa siunauspuheessaan, että tuolta ovesta Sauli aina tuli kirkkoon – näyttäen sivuovea.

Kauniina heinäkuisena sunnuntai-aamuna Sauli sai toivomuksensa mukaan nukkua pois. Isän ja äidin vieressä hän on odottamassa ylösnousemuksen ihanaa aamua.

Maija-Liisa
sisaresi

KUOLLEITA

Isäni Tauno Kalervo Hynnä nukkui pois lyhytkestoisen sairauden murtaamana Lempäälän terveyskeskuksessa 29.8.2008. Hän oli syntynyt Sakkolan Haparaisten Korvenkolkalla 23.5.1927 Aapro ja Selma Hynnän o.s. Pitkänen vanhimpana lapsena. Perheeseen kuuluivat myöhemmin pikkusiskot Elena (Elli), Anni, Helka sekä jo pienenä kurkkumätään kuollut Hanna. Päivät kotona Karjalassa kuuluivat normaaleissa senaikaisten lasten leikeissä ja jo pienenä talon pikkuuskareissa autellen. Erityisesti pikkusiskojen komentaminen ja kurissa pitäminen onnistui siskojen kertoman mukaan kiitettävästi. Erityisen rakkaita muistoja isästä ovatkin hänen kertomuksensa lapsuutensa Karjalasta, ihmisistä, arjesta ja juhlasta, koulutiestä ja elämänmenosta yleensä.

Sodan ajan raskaiden koettelemusten ja evakkotaipaaleen jälkeen Hynnät asettuivat asumaan Lempäälään Moisio kylään, jonne Aapro ja Selma rakensivat rintamamiestalon. Lempäälässä isä tapasi tulevan vaimonsa, vuonna 2005 kuolleen Eilan, o.s. Kurikka. Myös Eila oli kotoisin Sakkolasta, Karholan kylän Kurikkalasta. He avioituivat vuonna 1957 ja nuori pari perusti perheen isän vanhempien rintamamiestalon yläkertaan, johon pian syntyi perheen ainoa lapsi Antti. Lempäälään he myös rakensivat 1965 kauniin omakotitalon, jossa isä sai viettää koko loppuelämänsä mm.

Julkaisemme jokaisessa Suvannon Seudussa tietoja suku- ja perhetapahtumista. Lähetä tiedot toimitukseen.
Kysythän asianosaisilta luvan tietojen julkaisemiseen.

hänelle läheisen puutarhanhoidon parissa.

Työelämässä isä toimi parikymmentä vuotta autokoulunopettajana useissa-kin eri liikenneopistoissa, myöhemmällä iällä hän toimi jakeluauton kuljettajana Wihuri Oy Aarniolla. Isä oli aivan viime aikoihinsa saakka asioita tarkkaan seuraava ja mieleltään erityisen virkeä. Kirjallisuus, niin asiapitoisen tekstin kuin romaanienkin lukeminen oli hänen tärkein harrastuksensa. Luonteeltaan hän oli kiltti, valoisa ja elämänmyönteinen. Autokoulunopettajana hän oli erityisen pidetty, sillä niin suurta virhettä oppilaan ei ollut mahdollista tehdä, että isän olisi saanut hermostumaan, tätä ovat lukuisat hänen oppilaistaan painottaneet. Erityisenä ilon aiheena hänellä oli lapsuuden kotiseutujen avautuminen matkailulle, kotiseuturetkiin hän osallistui kymmenkunta kertaa liki vuosittain. Näillä retkillä sain parhaasta mahdollisesta tietolähteestä hyvän kuvan isän kotitanhuvista, hänen lapsuutensa Karjalasta.

Isästä jäi meille jälkeensä hyvä ja valoisa muisto. Mielestäni hänen muistoaan kuvaa erinomaisesti seuraava värssy:

Kerran Karjalan kunnailla alkanut tie

on kuljettu elämän iltaan.

Sait elää kauniin elämän,

kuin kevätuulen lämpimän.

Hiljaa kuitenkin voimat uupui

ja lähdön hetki läheni.

Hetkenä päivän hiljaisen

tuli luoksesi rauha ikuinen ja

hiljeni sydän kultainen.

Ei kauniimmin täältä lähteä vois

kuin unessa hiljaa nukkua pois.

Olet ansainnut unen rauhaosan

ja kiitoksen kaikkein kauneimman.

Isää kiittäen ja kaivaten

Antti Hynnä

KUOLLEITA

Ester Kyllikki Pitkänen (o.s. Paukku) nukkui pois 15.9.2008 Huittisissa. Kyllikin matka alkoi Karjalan Sakkolassa Keljan kylässä 24.11.1928 Juho ja Maria Paukun maanviljelijäperheessä. Sisarusia oli yhdeksän, joista Kyllikki oli toiseksi nuorin. Muut Paukun perheeseen kuuluneet lapset ovat vanhimmas- ta nuorimpaan: Impi, Laura, Akseli, Martta, Hanna, Paavo, Meeri ja Veikko. Isä Juho harrasti porsaskauppaa ja oli myös pyhäkoulun opettaja. Kyllikki Pitkäsén ”koti, uskonto, isänmaa” –ajattelun arvoperusta onkin selkeästi Paukun Juholta ja Marialta saatua perintöä.

Lapsuuttaan Karjalassa Kyllikki muisteli usein ja hän muisti pienetkin yksityiskohdat hämmästyttävän tarkasti. Muistot olivat aina varsin voimakkaiden tunteiden sävyttämiä. Kertomukset käsittelivät hiekkarantaleikkejä Su- vannon rannalla ja kävelymatkoja sänkipelloilla. Tukena ja turvana oli useimmiten isosisko Meeri. Lapsuusajalta on peräisin Kyllikin koko elinajan kestänyt ystävyssuhde Nuoran Airaan (nykyisin Leppänen).

Paukkujen ensimmäinen evakkomatkasta suuntautui talvisodan alkamisen jälkeen Leppävirralle. Toisen kerran Karjalasta lähdettyään Paukut asettuivat Rautalammille, jossa Kyllikki kävi rippi-

koulun ja ystävystyi Murron Irenen (nykyisin Markkanen) kanssa. Tästä kehkeytyi Kyllikin toinen merkittävä elinikäinen ystävyssuhde.

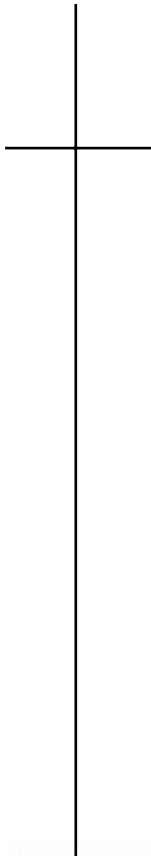
Sotavuosien jälkeen Paukut asettuivat Punkalaitumelle Kanteenmaahan, missä he raivasivat ja rakensivat heille järjestetyn siirtolaistilan viljely- ja karjanhoitokuntoon. Kanteenmaan Nuorisoseuran Kisasiskoissa Kyllikki kävi harrastamassa voimistelua, kuorolaulua ja näyttelemistä.

Kyllikki Paukku avioitui Sakkolan Karholasta kotoisin olevan Pekka Pitkäsén kanssa vuonna 1954 ja muutti Punkalaitumen naapurikuntaan Huittisten Huhtamoon, missä hän teki varsinaisen elämäntyönsä Pitkäsén siirtolaistilan emäntänä. Avioliitossa syntyivät pojat Arvi, Jorma, Erkki, Matti ja Jukka, joista Arvin kaksoisveli Jorma kuoli kolmen päivän ikäisenä. Karjanhoidon, maanviljelyn ja kotitöiden parissa kului nelisenkymmentä vuotta, minkä jälkeen Kyllikki sai nauttia eläkepäivistä kotona läheistensä seurassa vielä toistakymmentä vuotta ennen lyhytaikaiseksi jäänyttä sairastumistaan.

Äitinä Kyllikki oli kodin sielu ennen kaikkea, mutta myös taiteilijasielu. Vähäisellä vapaa-ajalla hänen kiinnostuksensa suuntautui taiteelliseen elämään ja erityisesti runoihin, joita hän lausui lähipiirissä. Perhe, omat lapset ja lastenlapset olivat kaikki kaikessa. Lapsia ja lastenlapsia kohtaan hän oli aina oikeudenmukainen. Uskonnollinen elämäntavotus oli lapsesta asti sisäistettyä ja se oli ollut Paukun perheessä keskeinen elämänarvo. Kyllikin henkinen voima kumpusi suurelta osin tästä hengellisyydestä, mikä sai hänet suhtautumaan rauhallisin mielin sairastumiseensa sekä lähtemään täältä ilolla ja elämälle kiitollisena.

Jukka Pitkänen

Rakkaamme

Lempi LUUKKANEN

o.s. Nuora ent. Koiranen

s. 30.1.1913 Sakkola

k. 30.4.2008 Hämeenkyrön terveyskeskus

Rakasta äitiä, mummoa ja isomummoa
kiittäen ja kaivaten

Ritva ja Antti

Anne ja Petri perheineen

Tommi ja Tiina perheineen

Erkki ja Liisa

Pekka ja Paula

Janne ja Heidi perheineen

Pirjo ja Hannu

Jussi ja Mirva perheineen

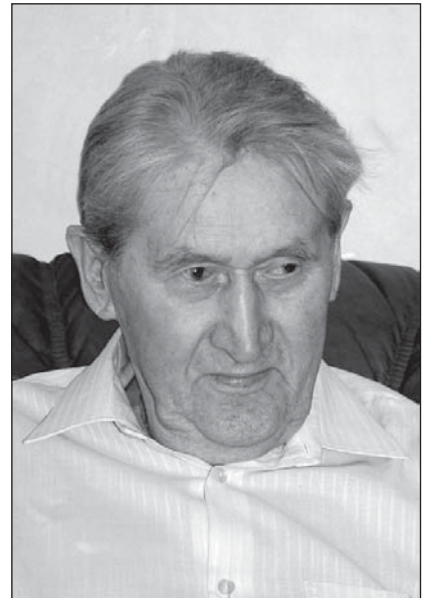
Harri ja Riikka perheineen

Mari ja Martti

muut sukulaiset ja ystävät

*Lähti lentoon enkeli taivaan,
tuli luokse väsyneen, sairaan.
Kosketti hiljaa posken nukkaa,
silitti hellästi hopeista tukkaa.
Nosti siivilleen äitimme armaan,
vei turvaan paikkaan varmaan.
Isän vierelle tähtien taa,
luokse Jumalan Kaikkivaltiaan.*

Rakkaamme on siunattu Huutijärven kappelissa 24.5.2008.

Aimo Kairitie Sakkolan Keljasta vietti 80-vuotispäiviään 21.09.2008 Lempäälässä.

Ylioppilaita

Tiia Helena Hannula pääsi ylioppilaaksi Forssan yhteislyseosta 31.5.2008. Vanhemmat ovat Paula o.s. Kekki ja Ilkka Hannula. Tiian pappi Usko Kekki on syntynyt Sakkolan Riiskassa.

Lempäälän lukiosta 31.5.2008 kirjoitti ylioppilaaksi Antti Leppänen. Vanhemmat Sirpa ja Pekka Leppänen, Antin isänisä eli äijä on Väinö Leppänen Sakkolan Haparaisista.

Sakkola-Seuran pikkujoulua

vietetään la 29.11.2008
klo 14.-18.

Myös metsäpirttiläiset ja
rautalaiset ovat
tervetulleita mukaan!
Perinteinen noutopöytä
on katettu Hotel Arthurissa
Vuorikatu 19,
00100 Helsinki.

Pikaiset yhteydenotot
Leena Rantakari,
p. 040 5141 682.
Tervetuloa mukaan
iloisella joulumielellä!

Sakkolan kyläkirjoja kootaan, ota yhteyttä

Valkjärvi:

Eero Kukko,
Pirttiniementie 3 A 3, 58175
Enonkoski
puh. 050 356 0865

Riiska:

Maire Saarinen e. Lamppu,
puh. 044 5586 937
Irma Havumäki e. Karppanen,
puh. 040 5646 275
Teuvo Kuparinen,
puh. 0400 612 347

Kirkonkylä, Karhola, Luprikkala, Sipilänmäki:

Antti Hynnä,
Ollilantie 11, 37500 Lempäälä
040 8490048, antti.hynna@tut.fi

Maire Kanervisto,
Ruskontie 11 as 2, 33710 Tampere
0500 579341,
leevi.kanervisto@kotiposti.net

Antti Koiranen,
Sammalpolku 9, 37550 Lempäälä
040 5514137, antti.koiranen@uta.fi

Matti Naskali,
Rautaranta 8, 28400 Ulvila
0500 721902,
matti.naskali@mknpalv.inet.fi

Tuleeko lehtesi
oikealla osoitteella?
Soita puh. 040 730 2622

Lisää lahjoituksia Sakkola-Museolle

Sakkola-Museo on saanut arvokkaan kirjalahjoituksen Toini Myläriltä. Lahjoitus käsittää 30 Karjalaan ja Suomen sotiin liittyvää kirjaa.

Meeri Koiranen, o.s. Naskali on lahjoittanut seuraavat kirjat:

Yrjö Jylhä: Kiirastuli
Carolus Lindberg & Jouko Hautala:
Aunuksen asunnoilla.

Lisäksi Meeri luovutti skannattavaksi 15 kuvaa sekä pikku kertomuksia.

Hanne Leino on lahjoittanut Munsalan kansallispuvun. Hameosan kankaan on kutonut hänen äitinsä Anja Valtanen o.s. Pekkanen Sakkolan Riiskasta. Kangas on kudottu kutomakurssilla Riiskassa 1938, jolloin äiti oli 16-vuotias.

Puvun essun ja puseron ompeli Saima Paussu. Huivi ostettu Viipurista.

Puku on kulkenut monien paikkakuntien läpi evakkoretkellä päätyen Punkalaitumelle.

Matti Naskali on lahjoittanut museolle Karjalan vaakuna-aiheisen ryijyn.

Tampereella asuva sakkolaisjuurinen Henni Hatakka lahjoitti taannoin Sakkola-Museolle mm. viisiosaisen, arvokkaan Karjala-kirjasarjan: Siirtokarjalaisten tie I-IV + osoitehakemisto. Lahjoittaja vinkkaa, että kirjoista voisivat jälkipolvet hankkia tietoa omista sukulaisistaan.

– Kirjoista löytyvät vaarien ja muorien kotipaikat ja paljon muuta tietoa.

Siirtokarjalaisten tie -kirjasarjaa ei enää tiettävästi ole myynnissä, jollei sitten sattumalta aktivariaateissa. Kirjoihin tutustumisesta voi sopia erikseen museovastaava Antti Hynnän kanssa.

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseutulehti
vuodesta 1957, 8 kertaa vuodessa.

Julkaisija: Sakkola-Säätiö
Kirjapaino: Koski-Print, Valkeakoski

Toimitus: Suvannon Seutu,
Rautasementtie 375,
37500 Lempäälä

Päätoimittaja

Marjo Ristilä-Toikka, Lempäälä
Puhelin 040 730 2622
tai (03) 374 8 448
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Metsäpirtin yhdyshenkilö

Ilmi Pesonen,
puh. 09-694 6309 tai 040730 6166
ilmi.pesonen@welho.com

Vuoksenan yhdyshenkilö

Taisto Virkki, Tampere
p. 03 - 363 1750, 0400-576722
taisto.virkki@luukku.com

Muista hankkia
Sakkola-Säätiön
tuotteita, vaikka
joululahjaksi:
kirjat, tekstiilit, viirit yms.

Putkiliike

P. Nuora Ky

37560 KULJU
Puh. 367 6100

**SUVANNON
& SEUTU**

TILAA SINÄKIN
OMASI!

SAKKOLA-SÄÄTIÖ

Hannu Turkkinen,
hallituksen puheenjohtaja,
Turkkisentie 12, 37550 Lempäälä,
puhelin 040-5814398 tai 03-3752525
hannu.turkkinen@kotiportti.fi

Matti Naskali, sihteeri,
Rautaranta 8, 28400 Ulvila,
p. 02-538 0855, 0500-721902
matti.naskali@mknpalv.inet.fi

VALTUUSKUNTA

Hannu J. Paukku, puheenjohtaja,
Harjatie 5, 32210 Loimaa
puh. 0500-741296
hannu.paukku@punkalaidun.fi

Esko Kallonen, varapuheenjohtaja
Kukkolantie 4, 37560 Lempäälä
p. 03-3676603, 040-5540747

SAKKOLA-SEURA

Leena Rantakari, puheenjohtaja
Haapaniemenkatu 16 A 142,
p. 09-710 846, 040-514 1682
leena.rantakari@elisanet.fi

HOVINKYLÄSEURA

Mirja Antila, puheenjohtaja
Kitarakuja 1, 01390 Vantaa
mirja.antila@kolumbus.fi
p. 050 599 6936

**PITÄJÄMME
INTERNETISSÄ**

www.sakkola.fi
www.metsapirtti.net

**www.
vuoksela-seura.fi**

METSÄPIRTTI SEURA RY

Kalevi Hyytiä, puheenjohtaja
Norppakuja 6A, 01480 Vantaa
p. 04050 22750
kalevi.hyytia@metsapirtti.net

Anja Kuoppa, varapj
p. 0442 844 330
anja.kuoppa@gmail.com

Helka Korpela, sihteeri
Kalevan puistotie 13 C 58
33500 Tampere
p. 040 565 0905
helka.korpela@kolumbus.fi

METSÄPIRTTIKERHOT:

TAMPEREEN METSÄPIRTTIKERHO

Helka Korpela
Kalevan puistotie 13 C 58
33500 Tampere
p. 040565 0905
helka.korpela@kolumbus.fi

ETELÄ-POHJANMAA

Esko Lylander
Mustikkatie 1, 66400 Laihia
p. 050 5997 720

Anja Paksu
Tammistontie 4 b 4, 65300 Vaasa
p. 040 5239 466
anja.paksu@saunalahti.fi

UUSIKAUPUNKI

Anneli Virtanen
Pappilankuja 15, 23600 Kalanti

TURKU

Aila Martelius-Mäkelä, puh. joht.
Eeronpolku 6, 23100 Mynämäki
p. 050 5948 712
aila.martelius@nettikirje.fi

Niilo Kiiski, sihteeri
Tennaritie 7, 21200 Raisio
puh. 050 357 5767
niilo.kiiski@dnainet.net

METSÄPIRTTI- JÄRJESTÖT TMK

Aila Martelius-Mäkelä, puh. joht.
Eeronpolku 6, 23100 Mynämäki
p. 050 5948 712
aila.martelius@nettikirje.fi

Yrjö Koskinen
p. 040 5784 724
yv.koskinen@luukku.com

Ilmi Pesonen
p. 040 7306 166
ilmi.pesonen@welho.com

KIRVESMÄKI KERHO RY

Mauri Ukkonen, puheenjohtaja
Ojahaanpolku 8 B 23
01600 Vantaa
p. 0509192629

METSÄPIRTTI ARKISTO

Mynämäen kirjasto
Yhteyshenkilöt:
Kari Ahtiainen p. 0445843107
Markku Lemmetti
02-4310956, 050-5119720
marku2@saunalahti.fi

VUOKSELA-SEURA ry

Tapio Sihvo, puheenjohtaja
Formupojantie 8, 14500 Iittala
p. 03-6765024, 040-5411502

Laila Saario, sihteeri
Rauduskoivunkuja 6, 36600 Pälkäne
taistosaario@netti.fi
p. 040-586 0 691

Sukututkimusasiat
Pentti Warvas,
Tervatie 25, 03100 Nummela
pentti.warvas@dnainet.net
p. 019 - 334 606

Internet-asiat (vuoksela-seura.fi)
Tuula Nieminen
Erätie 26, 33800 Tampere
p. 03-2231400, 0400-833386

Taisto Virkki, yhdyshenkilö
Paununkatu 24, 33700 Tampere
taistovirkki@gmail.com
p. 03-3631750, 0400-576722